Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 152 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Birželio (June) 30, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV.

KRISLAI

Churchillo Vizito Reikšmė.
Sensacingiausia Žinia.
"Darbininkas" Stebisi.
Ar Ne Laikas Ir Jiems Pakeisti Savo Frontą?
Rašo R. MIZARA

Pasirodo, kad Churchillo apsilankymas W a s h ingtone pereitą savaitę nebuvo tai joks pripuolamas prietikis; tai buvo tęsinys tų darbų, kurie buvo pradėti prezidento Roosevelto ir Molotovo.

Rooseveltas su Molotovu padarė metmenis antrąjam frontui Europoje, o Churchillas su Rooseveltu **jas ataudė.** Atrodo, kad šitiedu statesmenai smulkmeniškai aptarė visus reikalus, susijusius su antrojo fronto atidarymu; jiedu aptarė, kur ir kaip tasai frontas bus atidarytas, kur ir kaip bus užduotas Hitleriui smūgis, kad jis būtų priverstas ištraukti iš Rytų Fronto tam tikrus savo kariuomenės kiekius.

Jau ne sykį ir ne du buvo pabrėžta, kad Hitleris bijosi vieno dalyko: **dviejų frontų Europoje.** Jis žino, kad, jei jam teks muštis dviejuose frontuose, tai neilgai jam teks dūkti; jis bus greit sutriuškintas.

Dabar tik tenka laukti, kad juo greičiau tasai antrasis frontas būtų atidarytas.

Bet sensacingiausia amerikiečiams žinia pereitos savaitės gale buvo, be abejo, ta, kad mūsų federalinės seklybos (FBI) agentai sugavo vokiečius sabotažninkus, specialiai prisiųstus iš Vokietijos žalojimui mūsų fabrikų ir susisiekimo priemonių.

Tik pagalvokime: vokiečių submarinas priplaukė prie pat Long Island pakraščio ir čion išleido būrį sabotažninkų, nacių, aprūpintų doleriais ir eksplioduojamąja medžiaga. Sabotažninkams buvo įsakyta, koki vyriausiai pabūklai turi būti eksplioduoti. Jie turėjo pasigaminę visą programą savo bjauriam darbui.

Ir šis įvykis verčia kiekvieną mūsų krašto gyventoją būti akylesniu, nes, supraskime, naciai bandys ir daugiau panašių šposų iškirsti.

Be to, vyriausybė turėtų suvaldyti visokius bundistus ir jiems pritariančiuosius, visokius Hitleriui tarnaujančius, jo propagandą skleidžiančius tipus. O tokių, me žinome, yra. Nelaimei, yra jų ir tarp lietuvių!

Kun. Urbonavičiaus laikraštis praneša, kad Bostone aną dieną įvyko **"maldos po raudona vėliava."**

Tatai įvyko "ant Episkopalų Šv. Povilo katedros laiptų Bostone."

Raudonajai vėliavai plevėsuojant, buvo atnašaujamos mišios. Susirinkę tikintieji meldėsi, kad Dievas padėtų Tarybų Sąjungos žmonėms sunaikinti žmonijos priešą, hitlerizmą.

"Darbininkui" nepatinka tokis biznis. Kaip tai galima, sako jis, kad krikščionys galėtų melstis už Tarybų Sąjungą, kurią jis, "Darbininkas" keikė ir prakeikė!

Suprantu, kodėl "Darbininkas" taip sielojasi. **Mat, neina viskas pagal jo planą.** Ar seniai čia tas pats "Darbininkas" ragino Amerikos lietuvius prašyti Hitlerio, kad jis užpultų Tarybų Sąjungą?! Ar seniai čia tas pats "Darbininkas" džiaugėsi, kai Hitleris pradėjo karą prieš Tarybų respublikų žmones? Tai kur gi jis dabar galės pakęsti tokius "prajovus" kaip "maldas po raudona vėliava"?!

Bet keičiasi laikai, kunige redaktoriau! **Anglijoje jau seniai krikščionių (visokių sektų) bažnyčios prašo Dievo, kad jis padėtų Tarybų kraštui karą laimėti.**

AMERIKIEČIAI MIDWAY MŪŠYJ NUSKANDINO 4 JAP. LĖKTUVLAIVIUS

Pilnesnis Pranešimas Rodo, kad Tame Mūšyje Nuskandinta Dar 2 Japonų Šarvuotlaiviai, 3 Naikintuvai, 275 Orlaiviai ir Sužeista Visa Eilė Priešų Karo Laivų

Oficialiai Amerikos Pranešimai

PEARL HARBOR, birž. 28. — Vyriausias komandierius Jungtinių Valstijų laivyno Ramiajame Vandenyne (admirolas Chester W. Nimitz) išleido sekamą pranešimą:

Išnagrinėjus visus pranešimus, dabar galima paskelbt pilnesnį sąrašą nuostolių, kuriuos amerikiečiai padarė japonų laivynui jūrų mūšyje ties Midway sala, būtent:

Buvo nuskandinta keturi Japonijos lėktuvlaiviai (Akagi, Kaga, Soryu ir Hiryu) su visais ant jų buvusiais orlaiviais — apie 275. Taipgi žuvo visi tų orlaivių lakūnai, apart keleto, kuriuos, turbūt, išgelbėjo jų pačių laivai.

Sužeista du, bet greičiau trys, didieji japonų karo laivai; vienas jų labai sužalotas.

Nuskandinta du didieji Japonijos šarvuotlaiviai (turbūt, Mogami ir Mikuma). Sužeista trys ar daugiau kitų didelių priešo šarvuotlaivių.

Sužeista vienas lengvas japonų šarvuotlaivis.

Nuskandinta trys priešo naikintuvai, o galbūt dar ir ketvirtas.

Į keturis japonų transportus ar prekinius laivus pataikyta bombomis bei torpedomis, ir vienas ar daugiau šių laivų, turbūt, nuskandinta.

Yra žinoma, jog su nuskandintais laivais žuvo labai daug japonų karių bei jūreivių. O į kuriuos Japonijos laivus pataikyta bombomis, tai irgi, turbūt, užmušta bei sužeista daug jų jūreivių bei kareivių.

Amerika Įnirtusiai Kovoja prieš Vokiečių Submarinus, Sako Jie

Berlin. — Naciai pripažįsta, kad Amerikos kariniai laivai ir orlaiviai jau žiauriai priešinasi vokiečių submarinams amerikiniuose vandenyse.

Bet hitlerininkai pasakoja, kad, nežiūrint to, jų submarinai nuskandinę dar 16 prekinių laivų, viso 107,000 tonų, artimose Amerikai jūrose.

London. — Anglai sako, jog po paskutinio jų orlaivių žygio prieš Bremeną mažai kas teliko iš to Vokietijos miesto.

Washington, birž. 29. — Teigiama, kad senatas priims prez. Roosevelto sumanymą paskirt $76,529,800 CCC darbų stovykloms jaunuoliams.

Cairo, birž. 29. — Amerikos inžinieriai stato naują prieplauką Persijos įlankoj. Ta prieplauka taikoma laivams, gabenantiems karo reikmenis Sovietam.

Tik visai neseniai New Yorke, didžiuliame masiniame žmonių mitinge Madison Sq. Gardene, vyskūpas Manning specialę maldą kalbėjo tuo pačiu reikalu. Čia taipgi, greta mūsų krašto vėliavos, plevėsavo ir raudonoji vėliava, su kūju ir pjautuvu.

Ar ne laikas ir lietuviams katalikų kunigams pakeisti savo frontą? **Ar ne laikas ir jiems griežtai pasisakyti, kad jie stovi su Jungtinėmis Tautomis?!**

Kas Padrąsino Nacius Gabent Amerikon Sprogdintojus

New York. — Darbininkų dienraštis "Daily Worker" pabrėžė, kad visi aštuoni naciai sabotažninkai, įgabenti submarinais į Ameriką, buvo nariai Vokiečių - Amerikiečių Bundo, o Martin Dies, galva kongresinės tyrinėjimų komisijos, nuglostė įvairius Bundo vadus. Ažuot to, jis persekiojo darbo unijas ir vadinamus raudonuosius abelnai.

Federalio Tyrinėjimų Biuro galva J. Edgar Hoover varė savo įkyrius "tyrinėjimus" prieš komunistus, nuoširdžius Amerikos gynėjus, sako "Daily Worker," bet jis taipgi pražiurėjo penktakoloniečius ir Hitlerio mylėtojus Amerikoje.

Generalis prokuroras Francis Biddle įsakė deportuot darbininkų vadą Harry Bridgesą ir tuomi džiaugėsi Berlyno radijas. Bet Biddle nekliudo kun. Coughlino ir jo fašistinės šaikos, kaip primena "Daily Worker."

Toks švelnus nusiteikimas tų valdininkų linkui fašistų ir padrąsino amerikinius ir Vokietijos nacius gabent į šią šalį sprogdintojus, sako tas laikraštis.

Berlin. — Čionaitiniai vokiečiai šneka, kad, girdi, pagal susitarimą anglų lakūnai nebombarduoja Berlyno, o nacių orlaiviai nekliudo Londono.

Fašistai Atėmę iš Anglų Matruh Miestą, Egipte

Cairo, Egiptas, birž. 29. — Siaučia nuožmūs mūšiai tarp anglų, iš vienos pusės, ir vokiečių-italų, iš antros, į rytus nuo Matruh, Egipte.

Matruh, pajūrio miestas su geležinkelio stočia, yra už 130 mylių į rytus nuo Libijos rubežiaus.

Berlin, birž. 29. — Vokiečių komanda pranešė, kad jie užėmę Matruh ir paėmę nelaisvėn 6,000 anglų kariuomenės. — Panašiai sako ir Roma.

Naciai skelbia, kad jie ir italai žygiuoją pirmyn toliau į rytus nuo Matruh.

Fašistų orlaiviai bombardavo karinius anglų taikinius El Daba ir Burg el-Arab. Pastarasis miestelis yra netoli Aleksandrijos uosto, kur anglai turi didžią stovyklą savo karo laivyno.

Cairo, Egiptas. — Amerikos bombanešiai ir anglų orlaiviai smarkiai bombardavo fašistus Tobruke, Libijoj, ir visu keliu iki Matruh, Egipte.

Senatorius Reikalauja Sušaudyt ar Pakart Nacių Įgabentus Sprogdintojus

SUIMTA DAUGIAU JŲ PADĖJĖJŲ

New York. — Agentai Federalio Tyrinėjimų Biuro suėmė kelis asmenis, įtariamus, kad jie padėjo aštuoniems naciams su bombomis ir TNT sproginiais išsikelt iš vokiečių submarinų į Long Islandą, N. Y., ir į Floridą. Nuo submarinų jie daplaukė krantan guminėmis, sulankstomomis valtelėmis. Bet suprantama, jog sutartose vietose ant kranto laukė tų sabotažninkų jų sėbrai ir padėjo jiems išlipti ir laikinai pasislėpti.

Hitlerio submarinai įgabeno tuos aštuonis nenaudėlius sprogdint karinius Amerikos fabrikus, tiltus, geležinkelių stotis ir kt. Jie atvyko su padirbtomis karinėmis registracijos kortelėmis ir su amerikinėmis socialės apdraudos kortelėmis.

Valdžios agentai pas juos rado dar $20,000; tai viso jau 169 tūkstančiai 700 dolerių, kuriuos tie naciai sprogdintojai atsivežė iš Vokietijos papirkinėt tam tikrus žmones Amerikoj, kad išgaut karo sekretus bei sprogdint karinius fabrikus ir kitus svarbius įrengimus.

Visi aštuoni yra gyvenę Amerikoje, o du jų, Ernest Peter Burger ir Herbert Haupt — dar šios šalies piliečiai; pirmas gavęs pilietybę per naturalizaciją, o antras pagal savo tėvo pilietines popieras.

Haupt pirma, negu buvo areštuotas, paspėjo ir susižieduot su viena jauna Chicagos našle.

NIEKŠAI TURI BŪT BE CEREMONIJŲ PAKARTI AR SUŠAUDYTI

Generalis Jungtinių Valstijų prokuroras Francis J. Biddle pareiškė, kad tie šnipai sabotažninkai bus teisiami "greitai ir nuodugniai," bet girdi, byla esanti apsunkinta tuom, kad du iš jų yra Amerikos piliečiai. Biddle kalba apie teisimą civiliame teisme.

Bet prezidentas Roosevelt as galėtų įsakyt teist juos karo teismu; ir jeigu jie būtų atrasti kaltais, tai galėtų būt sušaudyti arba pakarti.

Demokratas Senatorius Pat McCarran, buvęs vyriausias teisėjas Nevados valstijos aukščiausio teismo, dabar narys senato teisminės komisijos, pareiškė: **"Jeigu jie bus atrasti kaltais, jie turi būt net mirčia nubausti greitai ir rūsčiai."**

HITLERININKAI SUŠAUDĖ 62 GRAIKUS

London, birž. 29. —Graikijos valdžia čionai gavo žinią, kad hitlerininkai sušaudė 62 graikus saloje Kretoje už priešingus naciams veiksmus. Tarp sušaudytų yra miesto Kandijos majoras, vienas mokytojas ir vienas bankininkas.

CHINAI ATGRIEBĖ MIESTĄ NUO JAPONŲ

Chungking. — Chinų kariuomenė atgriebė nuo japonų Linhsien miestą su didele orlaivių stovykla šiaurinėje Honan provincijoje.

FAŠISTAI NUSKANDINO DU TALKININKŲ LAIVUS

Washington. — Fašistų submarinai nuskandino dar vieną prekinį Jugoslavijos laivą ir vieną Norvegijos amerikiniuose Carribbean Jūros vandenyse. Norvegų laivas buvo nuskandintas tuo laiku, kai jis gelbėjo iš vandens jūrininkus jugoslavų laivo.

Stockholm, Šved. birž. 29. — Tūkstantis švedų išvaikė nacius norėjusius laikyt savo mitingą.

Švedai ir pereitą savaitę išblaškė hitlerininkus besirenkančius į masinį mitingą.

NACIAI PRADĖJO 3-ČIĄ OFENSYVĄ PRIEŠ SOVIETUS NUO KURSKO

Sevastopolio Gynėjai Atmušė Vokiečių Atakas ir tik Vienoj Vietoj Fašistai Pastūmė Raudonarmiečius Šiek Tiek Atgal; Charkovo Fronte Sovietai Atkariavo Kelis Punktus

Maskva, birž. 29. — Vokiečiai iš Kursko pradėjo ofensyvą prieš Sovietus linkui Voronežo, geležinkelių centro. Kurskas stovi už 280 mylių į pietus nuo Maskvos.

Dvidešimt penktoje dienoje vokiečių šturmavimų prieš Sevastopolį Sovietai pranešė, kad to miesto "istoriniai gynėjai" atmuša įnirtusias fašistų atakas. Tik vienoje dalyje Sevastopolio fronto naciai šiek tiek pastūmė atgal sovietinius kovotojus. "Visose kitose vietose buvo atremtos priešų atakos su milžiniškais jiems nuostoliais," kaip sako sovietinis pranešimas. Vienas dalinys Sevastopolio gynėjų per tris dienas atmetė atgal šešioliką fašistų atakų.

FAŠISTAI PRARADO 60,000 KARIŲ PRIE SEVASTOPOLIO

Maskva, birž. 29. — Amerikiečių žinių agentura United Press teigia, kad naciai metėsi į smarkią ofensyvą prieš Sovietus arti Kursko, 120 mylių į šiaurius nuo Charkovo. O Sevastopolio fronte, sako, vokiečiai giliau įvarę kylį į to miesto aptvirtinimų linijas.

Skaičiuojama, jog per 24 dienas fašistai prie Sevastopolio prarado 60 tūkstančių karių, užmuštų bei sunkiai sužeistų.

Sovietų laivai per audrą vokiečių oro bombų ir kanuolių šovinių palaiko nuolatinius susisiekimus su Sevastopoliu, atgabena maisto ir amunicijos gynėjams to miesto ir išgabeno sužeistus karius, moteris ir vaikus.

NACIAI APSTABDYTI CHARKOVO FRONTE

Maskva. — Raudonoji Armija žymia dalim apstabdė vokiečių briovimąsį pirmyn Charkovo fronte, tarp Doneco ir Oskol upių. Jeigu kur naciai ir pasivaro kiek priekin, tai labai mažai.

Hitlerininkai tris kartus mėgino šturmu prasimušt per Oskol upę iš vakarinio jos šono į rytinį, verždamiesi prie geležinkelio stoties anapus upės. Raudonarmiečiai atmušė atgal visas tris atakas ir nukovė apie 1,000 nacių.

Maršalo Simo Timošenko raudonarmiečiai į rytus nuo Kupiansko, vienoje dalyje Charkovo fronto, kontr - atakavo vokiečius, audringai atmetė juos atgal ir atgriebė tam tikrą skaičių apgyventų vietų.

Sovietinė artilerija sudaužo daug priešų tankų.

Vokiečiai Bombardavę Leningrado Fabrikus

Berlin, birž. 29. — Naciai skelbia, kad didžiosios jų kanuolės, girdi, sekmingai bombardavo Leningrado fabrikus.

Pasak hitlerininkų, tai jų orlaiviai smarkiai atakavo šiaurinį Sovietų uostą Murmanską ir, esą, padegė sandėlius ir kitus įrengimus.

Naciai garsinasi, kad jie užėmę dar vieną aptvirtintą Sevastopolio poziciją.

Finų Mannerheim Atsilankė pas Hitlerį

Berlin. — Feldmaršalas Mannerheim, Finliandijos karo vadas (diktatorius), atsilankė į Hitlerio štabą sovietiniame fronte. Su Mannerheimu atvyko keli aukštieji finų karininkai.

Jie smulkmeniškai kalbėjosi su Hitleriu apie bendrus karo veiksmus prieš Sovietus.

Berne, Šveic. — Hitleris Hitleris davė Mannerheimui auksinį nacių orlaivyno medalį su deimantais.

Anglų Orlaivių Žygiai Prieš Hitlerininkus

London, birželi. 29. — Būriai Anglijos orlaivių atakavo nacių submarinų stovyklą St. Nazaire ir kitus karinius taikinius šiaurinėje Francijoje; prarado vieną savo orlaivį.

Praeitą šeštadienį keli šimtai anglų orlaivių vėl bombardavo Bremeną ir sukėlė daug didelių naujų gaisrų ir sprogimų fabrikuose, laivastatyklose ir prieplaukų įrengimuose.

Tuo tarpu dar liepsnojo ir rūko gaisrai, kuriuos 1,000 Anglijos orlaivių padarė, bombarduodami Bremeną praeitą ketvirtadienį.

Anglai Sužalojo Karinę Nacių Pramonę

Berlin. — Vokiečių amunicijos ministeris Albert Speer pripažino spaudoje, kad Anglų orlaiviai padarė didelių nuostolių kariniams vokiečių fabrikams Cologne ir Bremen miestuose.

Tokio. — Japonai sakosi užėmę Lungutu, Kiangsi provincijoj, Chinijoj.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil, six months	$3.25

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Churchillas Sugrįžo Namon

Didžiosios Britanijos ministeris pirmininkas, Churchillas, sugrįžo iš Washingtono namon. Washingtone jis turėjo, reikia pripažinti, didžiulės svarbos pasitarimus su prezidentu Rooseveltu. Apie šius pasitarimus, kai šitie žodžiai rašomi, pasaulis dar beveik nieko nežino. Tiek žinoma, kad juose dalyvavo ne tik Didžiosios Britanijos ir Amerikos vyriausybių galvos ir kariniai ekspertai bei vadai, bet dalyvavo ir SSSR ambasadorius Amerikai, Litvinovas, ir SSSR Raudonosios Armijos ir laivyno atstovai.

Churchillui grįžus Anglijon, jo laukia kritikai. Parlamente reiškiama nepasitenkinimo tais įvykiais, kurie pereitą savaitę pasireiškė Libijoje. Yra įneštas parlamente Churchillo vyriausybe nepasitikėjimo punktas. Galimas daiktas, kad kils karštų ginčų, didelių debatų tuo reikalu. Tačiau spėjikai mano, kad Churchillo vyriausybė savo oponentus nugalėsianti: ji gausianti daugumą parlamento narių, kurie stovės su Churchillu, kaip stovėjo iki šiol.

Galimas daiktas, kad Churchillui labai daug padės ir tas faktas, ką jis nutarė Washingtone. Jei jis išduos gerą raportą, jei bus parlamento nariams pranešta nutarimas atidaryti antrąjį frontą Europoje ir mušti bendrą priešą labiau sukoncentruotomis jėgomis, tai, žinoma, jis tuomi įgaus daugiau pasitikėjimo.

Didžiojoj Britanijoj šiandien yra labai didelis sentimentas dėl atidarymo antrojo fronto Europoje. To krašto žmonės mano, kad priešas reikia mušti ten, kur jis arčiausiai galima pasiekti. Ir jie, mūsų nuomone, mano teisingai. Panašiai mano ir milijonai Amerikos žmonių; panašiai mano visos pavergtosios tautos; panašiai mano ir Tarybų Sąjungos liaudis ir visi kovotojai.

-:- -:- -:-

PASTABA. Virš paminėtieji žodžiai buvo parašyti šeštadienio rytą. Po to buvo paskelbta Roosevelto-Churchillo deklaracija, kurioje, netiesioginiai, pareiškiama, jog antrasis frontas Europoje bus atidarytas. Kurie skaitė Roosevelto - Molotovo deklaraciją ir Roosevelto - Churchillo deklaraciją, tie pamatė, jog pastaroji papildo pirmąją. Matyt, kad Molotovas su Rooseveltu aptarė bendrus reikalus, susijusius su antrojo fronto atidarymu Europoje, o Churchillas su Rooseveltu detaliai aptarė, kur ir kaip, ir kada tasai frontas bus atidarytas. Bent mums taip atrodo.

Jeigu šitaip, tai, reikia tikėtis, kad Churchillui nebus sunku atsistoti parlamente ir jo nariams pasiaiškinti. Atrodo, kad jis lengvai galės "išgelbėti" savo vyriausybę ir dalykus išderinti. Tiesa, yra spėjimų, kad Churchillui teks pasitraukti iš karo ministerio vietos, bet tai nėra didelis dalykas. Tas tegalės situacijai tik pagelbėti.

Dabar pasaulis nekantriai lauks, kada bus pradėtos militarinės operacijos, kurios nutrauks Hitlerio jėgų iš Rytų Fronto.

Finliandijos Nacių Propaganda Amerikoj

New Yorke dienraštis "P. M." iškelia viešumon, kad fašistinės Finliandijos atstovas Jungtinėse Valstijose platina nacių propagandą prieš Sovietų Sąjungą, Amerikos talkininkę.

Finliandijos fašistinė valdžia per savo atstovą Hjalmar Procope, susirišo su tam tikromis grupėmis Amerikoj ir siuntinėja šimtais tūkstančių lapelius už hitlerišką Vokietiją, nukreiptus prieš Sovietų Sąjungą.

"Lapeliai dešimtimis tukstančių yra platinami iš Hodes-Daniel Co., 176 Varick St., New Yorke... Vienas lapelis savyj turi Finliandijos atsakymą Jungtinėms Valstijoms į reikalavimą sulaikyti karą prieš Sovietų Sąjungą.... Kitas paduoda finų fašistinius apkaltinimus Sovietams... Visi tie lapeliai užtyli tą, kad Finliandijoj yra Hitlerio divizijos, kad finai-naciai laiko nukirtę Murmansko gelžkelį, kuriuomi Amerikos ir Anglijos pagelba turi pasiekti Sovietų Sąjungą.... Nauji pro-naciški lapeliai gaminami" — rašo tas dienraštis.

Sako, kad Finliandijos atstovas H. Procope turi su izoliacionistais, Krikščionių Frontu ir America First elementais ryšius, Ir dienraštis baigia:

"Iš kitų šaltinių, "P. M." sužinojo, kad Hjalmar Procope, Finliandijos ministeris Jungtinėse Valstijose, yra asmeniškai parūpinęs ir prisidėjęs prie parūpinimo tų lapelių."

Reiškia, Finliandijos fašistai, naudodamiesi "neutrališkos" valstybės teisėmis, veda nacių propagandą Amerikoj, dirba išvien su tais, kurie nori mūsų šalies karo pralaimėjimo.

Dar daugiau, Associated Press perdavė žinių, kad anglų ir Amerikos laivai, plaukiantieji į Murmanską, buvo žiauriai užpulti iš Finliandijos nacių bombininkų ir submarinų. Tame užpuolime buvo nuskandintas 10% visų plaukusių laivų. Jų tarpe žuvo amerikiečių. Amerikos laivo kapitonas G. H. Hudgins iš Jersey City, sako, kad jis pametė ir skaičių, kiek kartų iš Finliandijos fašistų orlaiviai juos puolė. Taip prieš mus Finliandija veikia ir kariauna išvien su Hitleriu, o jos atstovas laisvai veikia Amerikoj.

Dėl Dieso Komiteto "Prabilimo"

Čikagos dienraštis "Vilnis" rašo:

"Tūlą laiką tylėjęs Dies komitetas vėl apsijovijo spaudoje. Šiuo kartu Dies'o komitetui pasisekė susekt naują "suokalbį." "Suokalbį" suorganizavo liberalai ir komunistai, milionierius Marshall Field ir jo laikraščiai, taip-pat ir organizacija, pasivadinusi "Union for Democratic Action."

"Dies'ą ir jo sėbrus apėmė striokas, kad tie nauji "suokalbininkai" nori parauti kongreso įtaką ir niekais paversti patį kongresą. Žinoma, tai melas nuo pradžios iki pabaigos. Niekas nesikėsina pažeisti kongreso autoritetą.

"Ko nori ir ko siekia kongreso kritikai, tai to, kad kongresą paliuosuoti nuo tų **sunkiųjų girnų,** kurias užkrovė ant jo tokie ponai kaip Dies, Smith, Fish, Hoffman ir jiems panašūs rėksniai ir kenkėjai.

"Union for Democratic Action" kaip tik ir veda tokią kovą. Tai kova ne prieš kongresą, bet kova už jo apšvarinimą.

"Reikia pabrėžti, kad šiuo sykiu Dies'ui nepavyko net savo komitetą apvienyti.

"Faktinai tas komitetas skilo. Mažuma komiteto jau nesutinka su Dies'u. Taigi, net konservatoriams iki gyvo kaulo dasiėdė tas komitetas.

"Prieš Dies'ą pasisakė net tokie konservatoriai, kaip Voorhis ir Casey ir Dickstein. Gal jis ir juos apšauks komunistais?

"Dies'ą pastaruoju laiku smarkiai atakuoja liberalų laikraštis "New Republis." Tas laikraštis, kaip žinoma, nieko bendro neturi su komunistais.

"Spekuliavimas raudonąja silke neišgelbės Dies'ą nuo galutino susikompromitavimo.

"Prieš jį ir jo komitetą išstojo visi nacionalės vienybės šalininkai, išstojo todėl, kad Dies ir kompanija atstovauja griovikiškus elementus, neprieteliškus Amerikai elementus. Dies'ui rūpi ne kova su priešu, bet kova su tais, kurie nuoširdžiai remia Ameriką."

Wake Up, Americans!

Wake up, Americans!

Make America's answer roar out over the world. Every citizen must back the United States Army and Navy to victory—back them with work and money.

Do your part: Buy United States Defense Bonds and Stamps at your post office, bank, or savings and loan association. Get Defense Stamps at your retail store or from the carrier boy of this newspaper.

Jūreiviai taiso sužeistą Jungtinių Valstijų karo laivą "Lexingtoną"; bet vėliau, kai buvo matyta, jog "Lexingtono" išgelbėti nebus galima, jis buvo nuskandintas

Susmuko Hitlerio "Pavasario Ofensyvas"

Kada Raudonoji Armija davė smūgį Hitlerio razbaininkams prie Maskvos ir kitur, tai naciai ir jų sėbrai pradėjo skleisti melus, būk juos sulaiko "žiema," kad kaip tik ateis pavasaris, tai Hitlerio mašina nesulaikomai risis iki Uralų kalnų ir galutinai sunaikins Raudonąją Armiją, kurią jau ir taip daug kartų buvo "sunaikinę."

Pavasaris pasibaigė su birželio 21 diena. Prasidėjo vasara. Taip Hitlerio "pavasario ofensyvo" arba nebuvo, arba jis susmuko prie Charkovo. **Mr. Delbert Clark** iš Washington rašo "N. Y. Timese" apie tą Hitlerio pavasario ofensyvo susmukimą ir primena nacių tvirtinimus.

Nacių Melų Kampanija

Hitlerio propagandos aparatas diena iš dienos skelbia melus, kad Jungtinių Tautų žmonių nupuldžius ūpą. Jie skelbė, būk Hitlerio armija yra "nesumušama," gi Raudonoji Armija jau dešimtis kartų ją skaudžiai mušė. Hitlerio propagandistai buvo paskelbę, būk jie "išnaikino Sovietų orlaivyną," o Sovietų orlaivynas yra dabar dar galingesnis, kaip karo pradžioj. Naciai buvo gal dešimtis kartų paskelbę, kad jie išnaikino "Sovietų laivyną," o Raudonasis Laivynas veikia Juodojoj, Baltijos ir Šiaurinėj Jūroj. Naciai daug kartų buvo paskelbę, kad jie sunaikino Raudonąją Armiją, o Raudonoji Armija kasdien darosi vis galingesnė, kuri jau milionus nacių išnaikino.

Spalių 9 dieną, 1941 metais, Hitlerio asmeninis žinių perdavėjas Otto Dietrich susišaukė užsienio korespondentus, prisiegavo, kad jis visada tiesą jiems sakė ir sako, ir tvirtino: **"iš militario taško, Sovietų Rusija, kaipo jėga jau neegzistuoja."** Gi patsai gengsteris Hitleris spalių 3, 1941 metais sakė: **"Priešas (Sovietai) jau yra galutinai sumuštas ir niekados neatgaus savo jėgas."** Ir trys savaitės pirm to, kaip Hitlerio armijos buvo sumuštos prie Maskvos, tai jis sakė: **"Maskva bus paimta, nepaisant jokios kainos greitoj ateityj."** Tą Hitleris sakė lapkričio 9 dieną, o jau gruodžio 6 dieną Raudonoji Armija grūdo jo govėdas nuo Maskvos.

Signalas Kaltinti Orą

Kada Hitleris neteko prie Maskvos geriausių savo jėgų, apie pusę miliono armijos, tūkstančius tankų, kanuolių, orlaivių, dešimtis tūkstančių trokų ir daug kitokios mašinerijos, tai gruodžio 11 dieną, 1941 metais, jis paskelbė, kad už tai atsako "netinkamas oras."

Tą Hitlerio signalą pasigavo jo propagandistai ir visi šaukė: **"Generolas žiema"... "Generolas šaltis"... "Generolas oras,"** būk nacius trukdo.

Tuo kartu Raudonoji Armija, partizanai naikino šimtais tūkstančių tuos žmonijos neprietelius.

Naciai Raminasi Pavasariu

Žiemą, nepaisant sunkių kliūčių, Raudonoji Armija varo nacius miestas iš miesto, provincija iš provincijos. Smūgis Hitlerio "nesumušamai" armijai! Raudonoji Armija, orlaivynas, kurie buvo paskelbti "sunaikinti" — naikina nacius.

Hitleris teisinasi "blogu oru" ir sausio 31 dieną, 1942 metais sako: **"Už kelių savaičių, pietų Rusijoj žiemai ateis galas, ir tada pavasaris iš pietų eis į šiaures, ir tada išmuš valanda, kada žemė vėl bus kieta ir sausa, tada nauji ginklai plauks iš mūsų faderlando ir mes vėl mušime priešą."**

Kelios dienos po to anglų kalboj, būtent vasario 4 dieną, naciai iš Berlyno radio stoties šaukė: **"Kaip tik pavasaris ateis, tai vokiečių ofensyvas prasidės prieš Rusiją..."**

Ir ta nacių pasaka apie "pavasario ofensyvą" užkariavo Anglijoj ir Amerikoj spaudą. Vėl per laikraščius ir radio būbnijo apie Hitlerio pavasario ofensyvą, vėl jį ir jo vagių ir žmogžudžių armiją garsino, kaipo "nesumušamą," galingą, privertė žmones drebėti, kurie iš gilumos širdies neapkenčia nacius.

Pavasaris Atėjo — Ofensyvas Susmuko

Kovo 21 dieną prasidėjo pavasaris, bet Hitlerio ofensyvo vis nėra, Raudonoji Armija, kaip naikino tūkstančiais hitlerininkus, taip naikina. Jau blaivesni protai pradėjo tą atžymėti.

Balandžio 22 dieną vėl nacių radio anglų kalboj iš Berlyno teisinosi: "Pavasario vokiečių ofensyvas pavėlavo, bet jis prasidės... Kada, tik Hitleris žino... Jis niekados iš kalno laiko neskelbia." Ir taip diena iš dienos nacių radio garsino tą "pavasario ofensyvą," bet jau tuo pat kartu vietoj šaukti, kad Raudonoji Armija sunaikinta, tai Anglijos ir Amerikos demokratus gąsdino "Stalino hordomis."

Gegužės 1 dieną nacių radio vėl šaukė: "Generolas žiema pasitraukė... Viešpatauja generolas purvas, kaip tik bus sausa žemė, tai mes vėl maršuosime pirmyn."

"Ofensyvas Prasidėjo"

Gegužės pradžioj Hitleris pradėjo puolimą ant Kerčo, kurį Raudonajai Armijai buvo labai sunku ginti. Gegužės 12 dieną Berlyno radio anglų ir vokiečių kalboj šaukė: **"Anglijos premjeras sakė, kad nėra vokiečių ofensyvo, tai buvo gegužės 10 d., kaip sykis tuo laiku, kada vokiečių generalis ofensyvas jau dvi dienos eina pirmyn."**

Ir panašiai diena iš dienos naciai šaukė. Raudonoji Armija pradėjo ofensyvą prieš hitlerininkus Charkovo fronte. Raudonosios Armijos buvo tikslas sunaikinti Hitlerio armiją ir ji tą atliko. Naciai iš karto gyrėsi, būk jie laimį "didžiausį mūšį Charkovo fronte," bet kada mūšis baigėsi, tai **nacių jėgos buvo išvytos iš jų pirmesnių pozicijų, kurių jie ir iki šiai dienai dar neatgriebė.** Pasakos apie šimtus tūkstančių belaisvių nerado pasitikėjimo, nes kiekvienam buvo aišku, kad tai nacių propaganda. Taip ir susmuko Hitlerio pasaka ir pavasario ofensyvas 1942 metais.

Antras Frontas Būtinas

Birželio 22 dieną sukako metai nuo pradžios Hitlerio ir jo sėbrų karo prieš Sov. Sąjungą. Pavasaris baigėsi, prasidėjo vasara ir antri metai didžiausių mūšių žmonijos istorijoj.

Sovietų Sąjungos prezidentas Michail J. Kalininas sakė kalbą, kurioj nurodė, kad Raudonoji Armija išnaikino Hitlerio gabiausias karo jėgas, kad Hitleris su pagalba savo sėbrų — Finliandijos, Rumunijos, Vengrijos, Italijos gali daryti tik atskirose fronto vietose ofensyvą, kad jis neturi jėgų generalei ofensyvai išilgai visą frontą.

Ir jeigu Jungtinės Valstijos ir Anglija dabar atidarytų antrą frontą Europoj, būtent Francijoj, Belgijoj, Holandijoj, Danijoj, Norvegijoj ar Italijoj, tai Hitlerio jėgos būtų 1942 metais sumuštos ir karas išlaimėtas su mažiau kraujo ir finansinių lėšų.

Lietuva Bus Laisva

Lietuvos liaudis atlieka savo pareigą kovoj už laisvę ir nugalėjimą hitlerizmo. Raudonosios Armijos dalyse yra lietuvių daliniai — lietuvių divizijos, kurios veda kovą. Lietuvoj veikia tūkstančiai partizanų. Minint metų karo sukaktį, Maskvoj, Aukščiausio Sovieto posėdyj kalbėjo Tarybų Lietuvos prezidentas **Justas Paleckis,** kuris, tarpe kitko, pareiškė:

"Lietuvos žmonės žino, jog Sovietų Sąjungos ir Anglijos sutartis priartina dieną, kada Hitleris bus supliektas ir raudonoji Tarybų vėliava iš naujo plevėsuos virš senosios, istorinės lietuvių sostinės Vilniaus."

D. M. Š.

Liepos 4-tą ir 5-tą

Tai dvi labai reikšmingos dienos pažangiajai Amerikos lietuvių visuomenei ir dienraščiui "Laisvei."

4 d. liepos įvyks dienraščio "Laisvės" naudai piknikas, Maynard, Mass., o 5-tą dieną liepos įvyks "Laisvės" piknikas Brooklyne.

Laiko jau neperdaugiausia iki piknikų. Jau laikas pasirūpinti būdais, kaip važiuot į minimus piknikus. O **važiuoti reikia.**

Šie du piknikai "Laisvei" reiškia apie $3,000. Jei jie pavyks taip, kaip kitais metais, mūsų dienraštis gyvuos gerai. Jei jie nepavyktų, tai turėtume labai rimtai ir greit stambiai aukoti dienraščio išsilaikymui.

Todėl Bostono apylinkėje ir Didžiojo New Yorko apylinkėje visi turime rūpintis, kad šie du piknikai pavyktų. Visi iš anksto nusistatykime būti juose ir darbuokimės, kad kuo plačiausios masės žinotų apie mūsų piknikus ir kad dalyvautų juose.

Bostono apylinkės "Laisvės" naudai piknikas bus 4 d. liepos, July, Vose Pavilion Park, Maynard, Mass.

Didžiojo New Yorko "Laisvės" piknikas bus 5 d. liepos, July, Klaščiaus—Clinton Park, Betts ir Maspeth Ave., Maspeth, N. Y.

Tai bus skaitlingos sueigos, platūs pasimatymai su senais pažįstamais ir bus puiki proga įsigyti naujų pažinčių. O, svarbiausia, tai gražiai finansiniai sustiprinsime savo dienraštį.

P. Buknys.

Japonai Šaudo Filipinus Už Lapelius

Berlin. — Vokiečių radijas pranešė, kad japonai sušaudė aštuonis filipinus Maniloje už tai, kad tie filipinai skleidė priešjaponiškus lapelius gimtadienyje Japonijos imperatoriaus Hirohito.

Gražina, Narsioji Lietuvos Kovotoja Prieš Amžinus Lietuvių Tautos Priešus, Vokiškuosius Bestijas

(Pabaiga)

10. VADO ŽUVIMAS

Diena jau aušo. Spindinčios aušrinės kasos savo šviesumu apklojo mėlyną dangų. Ūksminga naktis, ištirpusi šešėliuose, pamažėle traukėsi į girių glūdumą. Per nakt lapuose švietusios fosforinės kirmėlytės byrėte byrėjo į sąmanas ar daugiapirščių paparčių krūmus. Gilūs, aukšta ir tankia žole apaugę, upokščiai ramiai tekėjo per girių tankumynes ir laukė ateinant briedžių gerti. Tik kovos įkarštis dar vis neatvėso. Juodasis raitelis turėjo gerokai pasigrumti, kol pateko į lietuvių kariuomenės pulką.

Tuo tarpu kryžiuočių komtūras drąsiai šaukė nusilpusį Liūtaurą į kovą. Jis nuožmiai pranašavo, kad mūšis pasibaigsiąs Naujapilio valdovo mirtimi.

Lietuvių vadas, iškėlęs rankoje kardą, jau buvo bešokąs prieš komtūrą. Bet pastarasis nepriėmė atviros karžygiškos dvikovos; jis nutaikė į lietuvių vado širdį Perkūno ginklą (Seniau lietuviai Perkūno ginklu vadino šaujamuosius ginklus) ir iššovė.

Sudrebėjo lietuvių karžygių minia. Jų akys įsmigo į narsiojo vado veidą. Dievai! Vadas jau nebeišlaikė rankoje ginklo. Atsipalaidavus iš pirštų žirgo kamanoms, jis nugriuvo nuo balno žemėn. Apalpęs nė nebeištraukė veido iš po šalmo, bet suglebo prie besisparčiojančio žirgo kojų. Ir kai jau pripuolė saviškiai į pagelbą, vadas jau buvo visai paslikas. (Paslikas—nebesivaldąs, prie mirties slenksčio.)

Sušuko, sugriaudė juodasis raitelis, tartum po kaitros atmurmąs didžiulis, juodas debesys. Sutrempęs kojomis žirgą, jis žaibo mirksniu nutvėrė raguotinę ir paleido į komtūrą. Tasai net nespėjo žiobtelti ir, nė nepasvyravęs, taip pat nugriuvo nuo balno. Tai buvo kerštas už nužudytąjį naujapiliškių vadą.

Šitaipos pasitraukus iš kovos lauko didesniems vadams, pakriko ir visi kovotojai. Kryžiuočiai, siaubo pagauti, ėmė bėgti iš kovos lauko. Naujapiliškiai — ėmė juos vytis per klampias balas ir girių gilumas. Kiti susirūpino kunigaikščio likimu.

Juodasis raitelis, kaip pašautas liūtas, pripuolė prie bajorų apstoto sužeistojo vado. Skubiai prišokęs, jis atleido diržus ir atsargiai atskleidė šarvuotas drapanas. Žaizda buvo labai pavojinga. Sukrekėjęs kraujas žymėjo nuodingo šovinio vietą. Krūtinė vos vos bealsavo. Imant šarvus, šiek tiek užkrekėjusi žaizda vėl praplyšo ir sujudintas kraujas dar gausiau ėmė plūsti.

Apsiblaususiose ir gailiai degančiose sužeistojo akyse reiškėsi neišpasakytas skausmas. Sužeistasis sunkiai pakėlė galvą ir žvilgterėjo į juodąjį riterį. Pastarasis galingu rankos mostelėjimu pašalino nuo savęs dvariškius ir tarnus.

Prie sužeistojo vado beliko Rimvydas ir juodasis raitelis. Tada juodasis raitelis pasilenkė prie vado, atidengė šalmą ir... abudu sustingo.

— Gražina! — vos beištardamas žodžius, sušuko jis. — Dievai, mano nujautimas išsipildė. Gražina, mano brangiausioji Gražina, ar labai tave sužeidė? Ak... sakyki, kodėl tu taip padarei, Gražina? —

— Ar tai tu, Liūtaurai? — iš balso pažinusi prabilo kunigaikštienė.

Juodasis riteris, tikriau, Liūtauras, suklupo, prisiglaudė prie jos krūtinės ir apkabino abiem rankom. Iš jo, narsaus kražygio, akių, lašais pradėjo byrėti ašaros.

— Nebarkite manęs, — kiek patylėjus, ėmė šnabždėti kunigaikštienė Gražina. — Mano uždavinys baigtas. Jaučiuos, kaip stingsta kraujas gyslose... Ir tu, Liūtaurai, atleisk už prigavimą. Aš negalėjau pakęsti amžinųjų mūsų tautos priešininkų. Dėl to išėjau su jais kovoti... Dabar mane Dievai šaukia į Anapilį... (Anapilis — vieta, kur senovės lietuviai tikėjo nueinant sielas po mirties). Perdidelė žaizda krūtinėje, kad ilgiau begalėčiau tverti. Tad likite sveiki ir uoliai ginkite savąjį kraštą. O visa tai, ką išgirdote iš mano lūpų, laikykite paslaptyje.

Tai tarusi Gražina nutilo ir užsimerkė. Jos alsavimas kas kartą darėsi vis sunkesnis ir sopulingesnis.

Išblyškę nuo susijaudinimo kunigaikštis ir Rimvydas stovėjo, kaip stabo ištikti.

Ir kai kunigaikštienė, paskutinį kartą atsidusus, paprašė:

—Atleisk man, brangusis kunigaikšti!

Liūtauras nusiėmė nuo galvos šalmą ir kuždėjo, kaip beprotis:

— Atleisk man, Gražina! Atleisk! Dėl manęs tu netenki gyvybės... Ak, tu man atleidi? Tu šypsais, krauju atpirkusi vyro kaltę... Tu... dievaitė...

Pagaliau grįžo kryžiuočius nuveikusi lietuvių kariuomenė. Šimtai geležinių riterių paklojo savo galvas Lietuvos laukuose. Skambų laimėjimo maršą grojo skardžiabalsiai naujapiliškių trimitai. Užtekėjusios saulės versmėje jų aidai plaukė laukais ir girių viršūnėmis, kaip iškilmingi pergalės paukščiai.

Kartu su trimitų muzika lydėjo į Naujapilį ir mirusiąją kunigaikštienę Gražiną. Lydėjo ją, kaip žuvusį vadą, nes Liūtauras ir Rimvydas niekam nepasakė, kas iš tikrųjų žuvęs.

11. LIŪDNOS ŠERMENYS

Nors ir nugalėję kryžiuočius, lietuvių karžygiai nebuvo tačiau linksmi. Atkeršijimas už savo vado mirtį nepasotino jų širdies ir džiūgia šypsena neapšvietė lūpų. Susirūpinusiais žvilgsniais žiūrėjo jie į šventyklos aukurą ir žvalgėsi į dangų. Daug čia avių, žirgų ir jaučių paaukota. Kiekvieną dieną aukuro degėsiai buvo apšlakstomi jų krauju. Tačiau niekados nebuvo taip liūdna širdyje ir graudu, kaip tą vado žuvimo dieną.

Kariai, pilni pagarbos ir meilės žuvusiam vadui, krovė didelį, platų laužą. Iš čia, iš tų sausų, storų malkų sukrauto kalno turėjo kunigaikštis persikelti į dausas. Po ilgų žemės kovų, po daugelio laimėjimų ir pralaimėjimų. Skaidri liepsna turėjo sudeginti jo kūną ir atpalaiduoti kovotojo vėlę.

Laužo viduryje išdidžiai stovėjo dar nenudžiūvęs, žalias ąžuolas. Tarp sukrautų aplinkui sausų malkų, šis medis atrodė, kaip didžiausias kovos nugalėtojas.

Didelė pilies vyrų, moterų ir vaikų minia sūkuriojo apie kraunamą laužą. Jie dar nieko nežinojo apie įvykusios kovos pasėkas. Visi jie godžiomis akimis žiūrėjo į kunigaikščio rūmus ir laukė naujienų.

Pagaliau, pilies bokšto viršūnėje pasigirdo trimitas. Jo garsai sklydo į visas puses. Minia naujapiliškių ėmė grūstis į priešakį. Netrukus pasirodė didelis pulkas apsiašarojusių karžygių. Žemyn nusvarinę blizgančiais šalmais papuoštas galvas, jie nešė ant rankų nukauto kovotojo lavoną. Perėję tiltą, sunkiais žingsniais artinosi prie laužo.

—Dievai aukščiausi! — suriko aplink stovėję smalsuoliai naujapiliškiai. — Juk tai mūsų kunigaikštis! Narsusis karžygis Liūtauras!...

— Taip, taip... Antai, žiūrėk, prie jo kojų guli kardas ir saidokas.

— Ir rūbai valdovo, ir plačia raudona skraiste susuptas.

— Taip, neabejotinai jis.

Siaubo ir nusiminimo apimti naujapiliškiai, veržėsi prie nešamo lavono, bet tepažino tik iš apdaro, kad tai kunigaikštis. Veidas ir dabar buvo paslėptas šalme.

Sunku ir aprašyti, kokia nuotaika užviešpatavo žinyčios kieme. Žili, daug kovos laukuose kadaise jodinėję, seneliai ėmė pasakoti jaunojo valdovo nuopelnus. O moterys ir vaikai minėjo jo duosnumą.

Taip, žuvo vienas geriausių ir narsiausių karžygių. Kasgi gali susilyginti su juo grumiant kryžiuočius arba mušant lenkus? Kas gi taip puikiai mokės namuose suvaldyti minią?

Ak, kunigaikšti, kunigaikšti!...

Ir susijaudinusi minia, kaip ilga maldininkų procesija, sekė paskui velionį. Visi laukė prasidedant laidotuvių ceremonijų. Laukė, kada paskutinį kartą sužvengs ant laužo ištikimasis kunigaikščio draugas — žirgas ir sulos šuva. Per didžiūnų karžygių laidotuves ir jie turėdavo drauge su velioniu sudegti. Uždegus laužą, suplevendavo svylančius sparnus puikusis sakalas, graudžiai sužvengdavo žirgas, sustaugdavo šuva, kurie pirma drauge su ponu linksmai lakstė medžioklėje ar kovose, ir — nutildavo.

Deja, nustebimui aplinkui stovinčiųjų, šį kartą velionį visai kitaip ruošėsi laidoti. Kareiviai kūną suvilgė medumi ir pienu ir uždėjo tiesiog ant laužo. Nei sakalo, nei šunies, nei žirgo šį kartą neatvedė sudeginti. Taip laidodavo tik garbingas kunigaikštienes, bet ne išmintinguosius ir drąsiuosius valdovus vyrus.

Nepatenkinti naujapiliškiai pradėjo murmėti.

—Kunigaikti! Kodėl gi su tavim į dausas neina tavo ristasai, kovose numylėtas ir juodu gedulu apsiaustas žirgas! Kur pasiliko tavo sakalas ir šunes!?

Taip kalbėjo prastuoliai, nežinodami apeigų pasikeitimo priežasties ir tūkstančiais žodžių liaupsino žuvusiojo kunigaikščio vardą.

Pagaliau, kalbos nutilo. Sunki ir gedulinga maldingojo susikaupimo minutė apsiautė visą aplinkumą. Kunigai pradėjo giedoti graudžias giesmes. Ilgi, aukštyn iškelti trimito vamzdžiai pritarė galingiems žodžiams ir garsais užplūdo visą kiemą. Vyriausiasis kunigas pasiėmė žibintą ir prisiartino prie laužo.

12. NARSIAUSIOJI LIETUVOS MOTERIS.

Jau buvo viskas paruošta laidotuvėms. Staiga prie aukuro prijojo juodasis raitelis. Tai buvo tasai pats raitelis, kuris karžygiškai padėjo lietuviams nugalėti kryžeivių kariuomenę.

—Sustokit! — sušuko jis, nušokdamas nuo žirgo ir pasileido prie aukuro. Jo kalavijas ir rūbai buvo aptaškyti priešininkų krauju.

—Sustokit! — dar kartą pakartojo ir nusimovė nuo galvos šalmą. Ūmai prieš saulę pasistiepė jauno vyriškio veidas. Ilgi jo plaukai dengė ausis ir krito ant šarvais pridengtų pečių. Rūsčios, kerštu pritvinusios akys žibėjo, kaip žaibai. Kai jis išsitiesė prieš minią, kunigai ir vaidilos, lyg perkūno trenkti, išskėtė rankas. Didelis nusistebėjimo šiurpulys sukratė jų sąnarius. Nemažiau nustebo ir visi čia susirinkusieji. Niekaip negalėdami tikėti reginiu, jie trynė pirštais akis ir patylomis, lyg bijodami, kad kas neišgirstų, tankiai alsavo. Geriau įsižiūrėję, pagaliau, sušuko vieningu, pilnu nuostabaus nepasitikėjimo balsu:

—Dievai! Juk tai kunigaikštis Liūtauras! Jis tebėra gyvas!

—Gyvas, gyvas!... spiegiančiu balsu pritarė šalimais stovinčios drebėdamos moterys.— Taip, tikriausiai gyvas! Ką gi tad mes ruošiamės laidoti?

Tačiau išdidus ligšiol Naujapilio valdovas Liūtauras visai nepaisė minios nustebimo. Jis stovėjo dabar, kaip nieko nejaučiąs, nebegirdįs ir nieko nebeturįs nelaimingas žmogus. Norėdamas numaldyti žmones, pakėlė ranką ir visi tuojau nutilo.

—Broliai karžygiai! — ištarė Liūtauras ir sunkiai alsuodamas graudžiai nusišypsojo. Tačiau šypsena jį tiek tepadabino, kiek ant grabo padėti gėlių pundai dabina tą grabą.

Tuo tarpu žmonės grūste grūdosi artyn ir laukė jo žodžių. Tik užkurtas laužas, nieko nepaisydamas, vis plačiau glėbė aukas.

—Ar žinote, kieno čia kūnas nuo laužo į Anapilį žengia? — tęsė susijaudinęs kunigaikštis.

Visi tylėjo.

—Nežinote? Tai didvyriškos moteries — jūsų kunigaikštienės Gražinos kūnas. Ji labai mylėjo savo kraštą ir gimtąją žemę. Kai aš, garbės troškulio ir pavydo apsvaigintas, norėjau susidėti su kryžiuočiais ir sukelti tarpusavio kovą prieš Vytautą, ji, palikusi mane, išėjo kariauti prieš tuos pačius kryžiuočius. Ir ji apgynė Lietuvos ir Naujapilio garbę. Tačiau jai pačiai visa tai labai brangiai atsėjo. Ji žuvo... Aš už jos mirtį atkeršyjau. Bet niekas jau nebesugrąžins mano širdžiai ramybės. Niekas nebesugrąžins ir moteries, kurią aš pasaulyje už viską labiau mylėjau ir branginau. Žuvus jai, žuvus jai dėl mano kaltės— nebeturiu daugiau ko veikti.

Ir, nebegalėdamas pernešti sielvarto, kunigaikštis šoko į visu smarkumu jau užsiliepsnojusį laužą. Raudoni, platūs ir kaitrūs ugnies sparnai susisupė tą savanorio auką į savo glėbį. O mėlynieji dūmai nutiesė Liūtauro ir Gražinos vėlėm į dausas skaistųjį kelią.

Naujapilio kunigaikštis Liūtauras ir jo mylimoji Gražina abudu drauge nukopė į laimingąją dausų šalį. Mirtis buvo juodu atskyrusi —bet mirtis juodu ir sujungė. Amžina jiem garbė ir amžinas atsiminimas.

* * *

Jau daug metų praslinko nuo šito žiauraus ir siaubingo Lietuvos istorijos įvykio. Audros ir kirviai iškapojo vos įžengiamus tada ąžuolynus. Nemuno ir kitų upių vandenys persibėgo į plačias marias. Ežerai nuseko ir juose išnyko nuostabiosios žuvys ir žaltvykslės. Niekas nebemato ir laumių, rudenio metu beverpiančių. Sugriuvo ir didingosios Naujapilio pilies sienos. Tik garbingojo Gražinos žygio atbalsis dar vis neišnyksta iš mūsų žemės.

Ir neturėtų būti nė vieno lietuvio ir lietuvės, kurie nežinotų, kas tai buvo kungaikštienė Gražina, narsiojo Naujapilės valdovo žmona. Ir mes šiandien iš jos turime pasimokyti ištvermės ir tėvynės meilės.

(Pagal Adomą Mickevičių, atpasakojo Zaborskas)

Pirkite Apsigynimo Bonus

Jersey City, N. J.

Įvykiai

Birželio mėnesio LDS 133 kuopos susirinkime padarytas tarimas neimti bendro darbo ruošime pikniko liepos 4-tą su ukrainiečiais, rusais ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis, atsižvelgiant į tai, kad liepos 5-tą įvyksta dienraščio "Laisvės" piknikas, ir nuvykę į pikniką, pabaliavoję, liepos 4 dieną, gali kiti patingėti vykti į "Laisvės" pikniką. Minimos organizacijos organizuoja automobilių karnivalą, vietoj busų vykti į Willcks Farmą, Linden, N. J., liepos 4 d.

-:- -:- -:-

Well, iš šios apylinkės mažai delegatų vyks į LDS seimą, kuris įvyks liepos mėnesį Chicago, Ill. Mūsų LDS 133 kuopa irgi neturės savo atstovybės, kaimynai bayonniečiai, elizabethiečiai, cliffsidiečiai ir kitos apylinkės kolonijos, dėlei finansų stokos, praleis taip svarbų darbą. Newarko gi LDS 8 kuopa, nors ir neturėdama finansų, siunčia vieną delegatą į LDS seimą.

Kalbant apie siuntimą delegatų į LDS seimą, tai pereitą sekmadienį, birželio 21 d., įvykęs LDS 3-čio Apskričio komiteto posėdis, Jersey City, suteikė gerą finansinę paramą tiem delegatam, kurie vyksta į LDS seimą Chicagon. Ir apart LDS kuopų skirtos sumos pinigų kelionei ir pragyvenimui, apskritys skiria kiekvienam delegatui iš savo iždo po $10 ir didžiausia finansinė

(Tąsa ant 5-to pusl.)

Bostono Apylinkės Piknikas

Rengia Bostono Apylinkės Pažangiosios Lietuvių Organizacijos Paramai

DIENRAŠČIO "LAISVĖS"

Norwoodo Vyrų Choras, diriguojamas William Petrikos

Taipgi dainuos Aido Choras, iš Worcester, dirig. J. Karsokienei; Liuosybės Choras, iš Montello, dirig. G. Steponavičiui; Harmonijos Grupė, iš Bostono dirig. H. Žukauskaitei

Rojus Mizara, "Laisvės" Redaktorius sakys prakalbą

Šokiams Gros Stevens Orkestra iš Montello

Piknikas Įvyks Liepos-July 4

BUS VOSE PAVILION PARKE, MAYNARD, MASS.

Stambios Piniginės Dovanos Prie Įžangos Bilieto:

1-ma Dovana $50.00; Penkios po $10.00 ir 20 po $5.00

Už Laisvę, Už Šviesią Ateitį, Už Laimingą Gyvenimą!

(Sovietų Sąjungos Apsigynimo Karas)

Surinko D. M. ŠOLOMSKAS ●●●●● **4 — 29 — 42 — — 43**

(Tąsa)

"Vasario 6 dieną mūsų skautai sunaikino vokiečių divizijos štabą ir 13-tojo jų mechanizuoto pulko štabą. Mes suėmėme priešo štabo dokumentus, 75 sunkvežimius, prikrautus žmonių turto, kurį fašistai iš jų išplėšė. Tą pat dieną kitas mūsų skyrius išmušė iš M sodžiaus vokiečius, suėmė 49 sunkvežimius, 16 automobilių, 4 lauko radio stotis, 19 motorinių dviračių ir kitų karo reikmenų."

Tai taip partizanai veda kovą. Niekados priešui neįveikti tautą, kuri visa stoja kovon.

-:- -:- -:-

PARTIZANAI LIAUDIES DIDVYRIAI

Sovietų partizanai fašistų užnugaryje virto galinga jėga, kaip rašo D. Zaslavskis. — Berlyne fašistai per radio pasiutusiai rėkia:

"Partizanai, kurie slapstosi miškuose ir puola iš užnugario vokiečių armiją, yra patys aršiausi banditai ir plėšikai... Kas gelbės partizanams, tie bus be jokio pasigailėjimo šaudomi. Atminkite, kad partizanai, tai ne kovotojai, bet plėšikai ir prasikaltėliai."

Taip fašistai dūksta prieš partizanus... Jie užmiršo istoriją, jie užmiršo karinę garbę... O juk pačios Vokietijos istorijoj yra partizanų garbei pašvęsta daug puslapių, daugelyj Vokietijos miestų gatvės pavadintos partizanų vardais, net Hitleris savo karo laivams duoda partizanų vardus. Paimkime, kad ir "Gneisenau." Kaip gi feldmaršalas Augustas Gneisenau vadino partizanus, ar "banditais," ar "prasikaltėliais"? Nieko panašaus! Patsai generolas Augustas Gneisenau organizavo partizanų burius Prusijoj, po to, kaip Napoleono armija sumušė vokiečius prie Jenos.

Tais laikais, pirmu vokiečių partizanu buvo karininkas Schill. Jis Kolberge organizavo partizanų burius ir palaikomas žmonių puolė Napoleono užfrontę. Jo partizanai daug kartų mušė Napoleono dalinius ir net generolą Viktorą suėmė į nelaisvę. Kaip vokiečiai tada vadino tuos partizanus? Gal "banditais", gal "razbaininkais?" Nieko panašaus! Jie buvo gerbiami, jie įėjo į Vokietijos istorijos lapus. Generolas Gneisenau net išdirbo partizanų karo taisykles, pasiremiant 1812 metų rusų partizanų kovos patyrimais prieš Napoleoną.

Žymiausias vokiečių karo teoretikas generolas Kauzewich, kuris buvo Napoleono armijoj, savo veikluose ir jų tarpe kariniame veikale "1812 metai" niekur partizanus nepasmerkia, niekur bjauriai nekolioja, bet juos vadina **"ginkluota liaudis."**

Hitlerio razbaininkai, žmogžudžiai partizanus paskelbė "plėšikais," "vagiais," tik todel, kad prieš fašistus į partizanų kovą kyla visos pavergtos tautos ir tautelės.

-:- -:- -:-

Mirtis Išdaviko

— Mūšis tik baigėsi, — rašo V. Antonovas. — Paskutiniai Raudonosios Armijos pridengimo būreliai persikėlė per nedidelį upelį. Medinis tiltas su dideliu trenksmu išlėkė į orą.

Pirmasis vokiečių tankas įvažiavo į išdegintą sodžių. Herman Makarovas išėjo į tuščią gatvę, jis buvo vienas iš pasilikusių. Pamatęs vokiečių tanką jis pasiliko savo vietoj ramus.

Tuojau didelis vokiečių komandieriaus automobilius atvažiavo ir sustojo prie Makarovo stubos. Makarovas pasveikino "svečius." Iš automobiliaus išlipo vokiečių oficierius. Jie susitiko, kaip ponas ir tarnas. Makarovas sveikindamas nusiėmė kepurę, žemai nusilenkė ir drebančiais pirštais priėmė pasiūlytą cigaretą.

Paskui jis atsisėdo greta su vežėju į automobilių ir ranka kelią nurodė linkui upelio. Ilgai jie vaikštinėjo su oficierium paupiu, pribuvo ir vokiečių saperai.

— Ar yra sodžiuje pasilikusių žmonių? — klausė oficierius.

— Veik visi išbėgiojo. Kaip kurie pasislėpė, bet būkite ramūs, tuojau juos surasime. — Ir čia Makarovas perdavė vokiečių oficieriui kokį tai surašą.

— Jūs būsite starasta! — tarė rūsčiai prūsas. — Mes esame seni prieteliai. Pirmiausiai suvaryk valstiečius, lai atsteigia tiltą.

Makarovas žemai nusilenkė.

— Ginklas pas jus ar yra? Klausyk, kas tavęs neklausys, tą sušaudyti. Veikite drąsiai. Mes neužilgo čionai grįšime.

Vokiečių automobilius nuvažiavo. Veik tuo pat kartu iš gretimo tvarto išėjo trys vyrai su šautuvais. Jie buvo paprastais valstiečių drabužiais apsirengę. Makarovas netrukęs pažino, kad tai P. Steponas, R. Egoras ir C. Aleksėjus. Jis puolėsi bėgti gatve, kur nuvažiavo vokiečių automobilis, bet Aleksėjus pastojo jam kelią. Makarovas blaškėsi, kaip į spąstus pagauta žvėris, o lankas jį supančių vis labiau glaudėsi. Tada jis apimtas baimės peršoko tvorą ir skubėjo prie upės. Pribėgęs, krito į vandenį ir kaip akmuo dingo. Kiek nejieškojo partizanai, bet nerado. Jie jau pasirengė pasitraukti, kaip iš užnamio išėjo dvi moterys.

— Ei, vyrai, ne ten jūs jo jieškote. Jis ant upės krašto turi urvą išsikasęs.

Vargais negalais partizanai surado žemėj plyšį.

— Išlysk, tu, šunie!—komandavo jie.

Ir štai Makarovas išbalęs, nusigandęs išlindo ir pradėjo plepėti:

— Atleiskite, broleliai. Juk jūs mane pažįstate... mane be reikalo šmeižia...Aš iki galo mano gyvenimo busiu su jumis...

Tylomis partizanai žiūrėjo į tą besiraitančią gyvatę. Metai praleisti Vokietijoj nepraėjo jam veltui. Matyti, kad jis darbo žmonių tėvynėj buvo ir tarnavo užsienio priešui. Dabar jiems buvo aišku, kas sudegino kolchozą, kas nuodijo galvijus ir namų paukščius. Sovietų valdžia dovanojo jam daug prasikaltimų, manė, kad pasitaisys. Atbuvęs kelis metus pabaudos jis vėl grįžo. Laikėsi nuošaliai nuo kolchoznikų visų darbų. Paskui įstojo į kolchozą, kad iš vidaus kenkti. Taip jie mąstė, žiūrėdami į jį.

— Kalbėk, šunie, už kiek prusams parsidavei? — paklausė vyriausias partizanas. — Kalbėk tiesą, nes artinasi tavo paskutinė minutė.

Makarovas ką tai plepėjo apie pažadėtą jam žemę.

— Kulkos gaila tokiam šuniui, — tarė. — Na, šis tau bus pakankamas,—ir jis pakėlė stambų akmenį.

— Nereikia! — tarė seniausias. — Surišti jį ir pristatyti į divizijos štabą, lai jie suruoš jam liaudies teismą.

Naktį girioj trenkė pavenis šūvis ir išdaviko nebeliko. Bet tuom dalykas nesibaigė. Rytą į sodžių atvažiavo trys tanketės ir sunkvežimis. Jie apsupo Makarovo grįčią ir suėmė vokiečių oficierių ir kelis jo pagelbininkus. Partizanai jam pareiškė, kad jo ištikimas Makarovas perėjo pas rusus. Prusas išvertęs akis kriokė ir dantimis griežė.

-:- -:- -:-

Didvyrės Moterys Partizanės

Vėl ir vėl Sovietų liaudies švyturys meta savo spindulius plačiai aplinkui, nušviečiant, kur laksto fašistiniai banditai. Tie spinduliai atidengia juos ir naikina.

Te spinduliai pasireiškia tūkstančiais pavyzdžių. Vokiečiai fašistai užėmė sodžių ir pirmoje dienoje okupacijos jie paliejo brangų kraują, žmogaus, kuris kovojo už žmoniškumo teises.

Bet tiesos spinduliai negali buti sunaikinti. Jie nenugalimi. Pasilikę gyvi tęsia kovą mirusių. Taip atsitiko ir čia. Fašistai galėjo užmušti kolchozo pirmininką, komjaunuolį, greitadarbį, bet girioj neatsimaldaujamos baltrusių liaudies dukros jau ruošė atkeršinimą žmogžudžiams. Gamta žmogaus širdį apsaugojo tvirtu kaulų apdengimu, smegenis galvos kaušu, o nuo nacių persekiojimo apsaugoja tanki giria.

Tankioj girioj didvyriškos moterys išdirbo planus kovai prieš žvėris fašistus ir paskui juos pravedė gyveniman.

Pirmoje dienoje okupacijos fašistai sušaudė kolchozo pirmininką 56 metų amžiaus Pavlovą; greitadarbį komjaunuolį Fediuką ir knygvedę Tanią Petrovną. Sekančią dieną Evdokija Mironova, narys kolchozo, sušaukė moteris girioj. Jos nutarė dirbti kaip pirma kolchoze ir pasipriešinti. E. Mironova 38-nių metų, našlė, moterų buvo išrinkta už kolchozo pirmininkę.

(Daugiau bus)

DETROITO ŽINIOS

Paminėjimas Vienų Metų Sovietų Karo Sukakties

Birželio 22 dieną Rusų Karo Pagelbos skyrius Detroite surengė paminėjimą vienų metų sukakties nuo nacių užpuolimo ant Sovietų Sąjungos ir Lietuvos. Paminėjimas įvyko pačiam miesto centre prie miesto rotušės (City Hall). Kadangi leidimas buvo gautas pačiam viduryj dienos ir trumpam laikui, ant vienos valandos, tai paminėjimo procedūra tęsėsi trumpai, bet labai įžymiai ir gyvai viskas.

Pradžią to paminėjimo sukakties atžymėjo kunigas F. Cremer. Jis pasakė gerą prakalbą. Paskui pakvietė jaunų kareivių beną ir solistę Detroito Symfonijos orkestros Bertha Tutcher (taip aš nugirdau jos pavardę), kuri sudainavo Amerikos himną Star Spangled Banner, pritariant muzikai. Pirmas kalbėtojas buvo miesto majoras Edw. Jeffris. Jis savo prakalboje pasakė daug aiškių pavyzdžių, kodėl karas jau vystosi per metus laiko ir kas yra to karo priežastis. Taipgi ragino kitus ir jis žadėjo remti Sovietus visais galimais būdais, kad laimėti šį karą. Taipgi jis skaitė gautą telegramą nuo Sovietų ambasadoriaus Maxim Litvinovo.

Antras kalbėtojas buvo Mr. Marshall, "Detroit News" redaktorius. Jo kalba buvo nepaprastai entuziastiška ir jausminga, ir kiekvienas sakinys buvo paremtas faktais. Plačiai nurodė padėtį Hitlerio pavergtų tautų ir karo padėtį. Aiškiai pasakė, kad jeigu visos kariaujančios šalys taip pasišventusiai kariautų, kaip Raudonoji Armija ir Sovietų liaudis, tai fašizmo galia jau būtų buvus sunaikinta. Taipgi nurodė, kad mes Sovietų liaudį ir Raudonąją Armiją turime gausiai remti finansiniai, nes Sovietų liaudis ir armija kariauja ne tik dėl savo šalies, bet dėl viso pasaulio demokratijos apgynimo ir sunaikinimo Ašies fašistinės galios.

Užbaigioj garsi solistė sudainavo solo "God Bless America," pritariant jaunuolių benui, ir su tuom baigėsi paminėjimas.

Kalbant apie Sovietų karo metinį paminėjimą, man darosi labai nuostabu, kodėl daug mūsų lietuvių taip mažai kreipė domės į tokį paminėjimą. Buvo garsinta ant radijo ir laikraščiuose, bet tokiam masiniame susirinkime tik keletas lietuvių dalyvavo. Jeigu vyrai dirba kaip kurie, tai ką veikia draugės moterys, kurios esti namuose? Juk moterims karas turi taip daug rūpėti, kaip ir vyrams, o ypač lietuviams, kada Lietuva visa varge ir kraujuose paskendus.

Apie LLD 52 Kuopą

Kadangi man esant 52 kp. valdyboj prisieina apie jos reikalus rūpintis ir su nariais susitikti, tad noriu tarti keletą žodžių, kaip man dalykai atrodo. Nuo pradžios metų man atrodė, kad nariai prastai su valdyba kooperuos: susirinkimai būdavo menkesni ir veikimas silpnas. Bet dabartiniu laiku man labai smagu darosi, kad visa valdyba ir nariai lanko susirinkimus ir veikiama kiek kas išgali dėl kuopos ir organizacijos gerovės.

Šiam susirinkime gautas vienas naujas narys, ir labai daug narių užsimokėjo ne tik už šiuos metus, bet ir už pereitus, kurie buvo pasilikę. Jau visi nariai baigia atsiteisti. Tai labai geras ir pagirtinas dalykas, kad narius nereikia daug raginti lankyti susirinkimus ir užsimokėti duokles.

Kuopa išrinko 10 darbininkų dėl "Vilnies" spaudos pikniko liepos 19 d. ir mūsų sekr. d. J. Širvinskas energingai rūpinasi platinti pikniko tikietus.

Nariai, kurie esate paėmę iš d. Širvinsko tikietų dėl platinimo, stengkitės juos grąžinti, kaip greit galėsite, prieš pat pikniką, arba anksti piknike.

Kalbėta apie Tag Day dėl rusų karo pagelbos birželio 26 d. Apsiėmė keletas liuosnorių dėl to darbo ir surinkta aukų susirinkime $22.75, ir iš iždo aukota $10 — viso susidaro $32.75.

Pastaba nariams: Dėl priežasties spaudos pikniko liepos 19 d. mūsų 52 kp. susirinkimas įvyks liepos 17 d. 8 val. vakare, tai yra, dvi dienas pirmiau, negu reguliaris susirinkimo laikas.

Susirinkime buvo išduotas geras raportas LLD 10 Apskričio ir laiškas skaitytas nuo centro sekr. su padėka už aukas nuo apskričio dėl literatūros reikalų. Laiškas ir raportas priimti.

M. Alvinienė.

Lowell, Mass.

Birželio 14 dieną užbaigė High School 842 studentai. Jų tarpe randasi nemažai lietuvių.

Vietinis laikraštis "Lowell Sun" uždėjo ant pirmo puslapio paveikslą Sovietų Sąjungos atstovo Molotovo sykiu su paveikslu prezidento Roosevelto. Puikiai atsiliepė apie padarytą sutartį su Sovietų Sąjunga. Sakė, kad nacizmas tikrai bus sumuštas.

Birželio 17 dieną Boot Mill kompanijos dirbtuvėje mašina pagrobė plaukus Lillian Silvio ir nurovė su galvos skūra. Tapo nuvežta ligoninėn. Vargšė kovoja su mirtimi. Ši moteriškė yra trijų vaikų motina.

Prie dabartinio skubinimo ir dirbant prie daugelio mašinų, reikia būti atsargiomis su palaidais plaukais. Plaukai turi būti surišti arba trumpai nukirpti.

"If I die, so what?" pareiškė J. (pavardė nejskaitoma. —Red.), išeidamas kariuomenėn, savo motinai. Yra už ką mirti, už brangią tėvynę, už Ameriką, už demokratiją. Ir jis jau mirė — mirė birželio 12 d. kovodamas su japonais Pacifiko Vandenyne. Ir tokių didvyrių yra tūkstančiai. Šis miestas davė jų daug ir dar daug duos.

Birželio 17 dieną Lowellis puikiai atsiliepė į Roosevelto atsišaukimą dėl rinkimo senos gumos. Jie sunešė ir suvertė krūvas gumos gazolino stotyse.

Knygą "Sovietų Galybę" sykį jau perskaičiau. Tai kelrodis į naują gadynę. Skaitydamas taip ir matai Sovietų neišsemiamą energiją. Matai, kad tik naujas sutvarkymas pasaulį išgelbės nuo pražūties. Visiems verta tą knygą perskaityti.

Birželio 14 dieną čia buvo suruoštas paradas pagerbimui vėliavos. Demonstracija tęsėsi dvi valandas. Maršuotojų buvo apie dešimt tūkstančių. Žiūrovų gi buvo pilni šaligatviai. Tai buvo vienybės demonstracija. Demonstracijoj dalyvavo visokios organizacijos. Buvo įvairių flotų. Visų buvo vienas obalsis, kad pagelbėt sumušti nacizmą.

Maršavime dalyvavo daug kariuomenės su visokiais ginklais. Visi buvo energijos pilni.

Valdžia uždraudžia statyti namus. Mat, viskas eina karo reikalams. Bet namų savininkai pradėjo kelti randas. Tuomi susirūpino miesto taryba ir kreipėsi prie Washingtono valdžios, kad būtų padarytas galas randų kėlimui.

Mat, čia medvilnės darbininkai mažai uždirba, tai negali aukštas randas užsimokėti.

Tai tokie patrijotai tie turčiai: tik žiūri savo karmono. O kad biednų tėvų vaikai galvas guldo už demokratiją, tai jiems galvą neskauda.

Griaustinis.

Detroit, Mich.

Vestuvių Parė

Geri progresyviai ir veikėjai darbininkiškam judėjime, Petras ir Vera Smalsčiai, buvo surengę vestuvių parę dėl savo duktės Olgos, nuo dabar jau v a d i n a m o s Mrs. Richard Heldt. Ta parė įvyko birželio 20 dieną, Smalsčių farmoj.

Smalsčiai buvo užkvietę daug savo gerų draugų ir pažįstamų. Taigi jų buvo suvažiavę pusėtinai daug. Tiesa, vakaras pasitaikė pusėtinai lietingas, ypatingai pradžioj, važiuojant į tą parę. Be abejonės, daug jų draugų lietus sulaikė nuo važiavimo.

Puiki buvo parė! Visi linksmai laiką leido.

Vėlumos sulaukus, daugelis pradėjo skirstytis namon. Tūlas geras prietelius priėjęs prie manęs pareiškė: "Ar nebūtų gerai, jei aukų kokiam geram tikslui paprašytum?"

"Taip, drauge", pareiškiau, "labai būtų gerai, bet pereitą nedeldienį rinkau aukas dėl pagelbos Sovietam ir kaipo pasveikinimą Raudonosios Armijos. Ir man atrodė, kad čionai esanti draugai-gės yra tie patys, kurie aukojo pereitą nedeldienį."

Pareiškiau susirinkusiems, kurių mažiau kaip pusė buvo likę, kad gal būtų ir gerai jei atsirastų draugų, kurie ir vėl paaukotų. Pritarimas drauguose buvo. Aukų surinkta $13.50.

Štai aukotojų vardai: Po $2: J. Genaitis ir ūkininkai Terzai; po $1: J. Greblikas, J. Butėnas, M. Prekevičius, J. Nausėda, P. Jočionis, A. Kirlys, P. Smalstis ir A. Adomaitis, pastarasis tas A. Adomaitis, ką Grigaitis "Naujienose" išdeportavo iš Lietuvos į Sibirą; po 50c.: J. Gugas, Z. Dantienė ir O. Vaitekūnienė.

Pinigai pasiųsti per Lietuvių Komitetą. Visiems aukotojams ačiu!

Keletas žodžių apie Olgą. Olga yra gabi, jauna moteris. Ji mergina būdama laiko veltui negaišino. Jei aš neklystu, jau 3 metus mokinosi Wayne Universitete. Ir jai sekėsi labai gerai. Be abejonės, ji stengsis užbaigti universiteto mokslą, kur ji mokinosi. Olga taipgi pasirinko sau už gyvenimo draugą moksleivį, kuris taipgi lanko universitetą. Jos vyro tėvas yra daktaras. Be abejonės, sūnus paseks tėvo pėdomis.

Nuo dabar Olgą vadinsime: Mrs. Richard F. Heldt.

Best of luck to you, Mr. & Mrs. Richard F. Heldt!

P. J.

Washington. — Nuo šio pirmadienio rytinėse valstijose pakeliama gazolino kaina pustrečio cento galionui.

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVIŠKAS KABARETAS

★★★★★★★★★★★★★★★

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.

Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!

TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNŲ

Ateikite pasimatyti su Giviais

Stal adresas:

Geriausias Alus Brooklyne

459 Grand St.

Skersai nuo Republic Teatro

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV. 4-8698

NOTARY PUBLIC

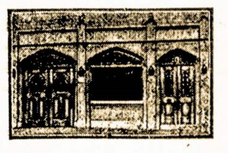

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

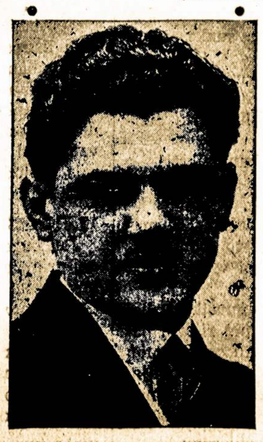

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

⚜ ⚜ ⚜

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

⚜ ⚜ ⚜

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Telefonas Poplar 4110

SEVASTOPOLIEČIAI ATMUŠA ATAKAS IR TIK BISKĮ PASITRAUKĖ

Sovietų Oficialiai Pranešimai

VOKIEČIAI PRADĖJO NAUJĄ OFENSYVĄ

MASKVA, birž. 29. — Sovietų Žinių Biuras šiandien išleido sekamą pranešimą:

Sevastopolio srityje sovietinė kariuomenė atmušė vokiečių atakas.

Birželio 28 d., Kursko linkmėje, prasidėjo mūšiai prieš vokiečių kariuomenę, kuri perėjo į ofensyvą.

Kitose fronto dalyse nebuvo reikšmingų atmainų.

Per savaitę, kuri baigėsi su birželio 27 d., mes sunaikinome 384 priešų orlaivius per kautynes ore, pačiose vokiečių stovyklose ir ugnim iš mūsų priešlėktuvinių kanuolių. Mes netekome 171 orlaivio.

Didvyringi Sevastopolio gynėjai atmuša įdūkusias priešų atakas. Vienas mūsų kariuomenės dalinys per tris dienas atmušė 16 atakų iš priešų pusės. Vakar tik vienoje dalyje Sevastopolio fronto pavyko vokiečiams šiek tiek pastumt atgal kai kuriuos sevastopoliečių dalinius. Visose kitose fronto dalyse buvo atmuštos priešų atakos su milžiniškais jų nuostoliais.

MASKVA, birž. 28. — Šiandieninis Sovietų pranešimas sakė:

Naktį birž. 27 į 28 d. mūsų kariuomenė Sevastopolio srityje vedė mūšius su priešais. Nebuvo jokių svarbių atmainų kituose sektoriuose.

Vienas iš mūsų dalinių Charkovo fronte atmušė vokiečių pėstininkų ir tankų ataką. Priešai paliko mūšio lauke septynis sužalotus savo tankus ir daugiau kaip 300 saviškių užmuštų.

Atakoje prieš vieną mūsų punktą Volchovo fronte dalyvavo 58 vokiečių orlaiviai. Sovietiniai kovos lėktuvai nušovė žemyn penkioliką priešų orlaivių ir sužeidė du kitus. Mes netekome vieno lėktuvo.

Partizanai Vitebsko srityje per šešis mėnesius užmušė daugiau kaip 1,000 vokiečių įsiveržėlių, sunaikino du priešų tankus ir 20 trokų bei automobilių, susprogdino šešis vokiečių amunicijos sandėlius ir suardė tris priešų geležinkelio traukinius.

Oficialiai Amerikos Pranešimai

AUSTRALIJA, birž. 28. — Generolo MacArthuro štabas šiandien išleido tokį pranešimą:

Lae-Salamaua. — Talkininkų orlaiviai, veikdami nedidelėmis grupėmis, ilgai bombardavo japonų kariuomenės apsistojimo punktus nakties laiku.

Tulagi. — Burys talkininkų orlaivių naktį bombardavo čionaitinę prieplaukų sritį.

Naciai Giriasi Laimėjimais Rytų Fronte

Berlin. — Hitlerininkų radijas pasakojo, kad jie, ispanai, holandai ir belgai "savanoriai" kariai apsupę didelį skaičių sovietinės kariuomenės ties Volchov upe, į pietus nuo Leningrado, po kelių mėnesių žiaurių kautynių; ir, girdi, užmušę daug rusų ir nelaisvėn paėmę 32,759 jų.

Naciai taip pat giriasi, kad jie ten pagrobę 649 sovietines kanuoles, 171-ną tanką, 2,904 kulkasvaidžius ir kt.

Pasak nacių, tai, esą, jie ir rumunai užėmę kelias stipriai aptvirtintas aukštumas ties Sevastopoliu.

NACIAI GESAIS MARINO RUSUS VALSTIEČIUS

London. — Sovietų žinių agentūra Tass pranešė, jog baudžiamoji vokiečių ekspedicija prieš rusus valstiečius kaime Ustija, Kalinino fronte vartojo nuodingas dujas ir taip nužudė bent 19 gyventojų. Jų kūnų skrodimai patvirtina, kad jie numarinti kariniais gesais.

ROBO PELNAGROBIAI APIPLĖŠIA VALDŽIĄ

Washington. — Elliot E. Simpson, advokatas kongresinės komisijos, tyrinėjančios robo (gumos) reikalą, pareiškė, kad tūli **seno robo biznieriai apiplėšia valdžią. Jie perka robo laužus po $20 už toną, o valdžiai parduoda po $150, $250 ir net $400.**

Naciai Turėjo Daugiau Tankų prie Matruh

London, birž. 29. — Karinis anglų kalbėtojas per dieną daleido, kad anglų kariuomenė galėjo pasitraukt iš Matruh, Egipte. Nes fašistai atakavo anglus su daug didesniu skaičium tankų ir šarvuotų automobilių, negu anglai ten turėjo.

Anglai stengsis oro bombomis sunaikinti pervirš nacių tankų; tada, sako, bus vilties atsilaikyt prieš fašistus.

SUSPENDAVO 64 GAZOLINO STOTIS UŽ TAISYKLIŲ LAUŽYMĄ

Washington. — Valdiška kainų administracija suspendavo 64 gazolino stotis ir garažus New Yorke, Newarke ir Philadelphijoj už tai, kad jos laužė taisykles, pagal kurias turi būti apribotas gazolino pardavinėjimas. Tos stotys suspenduotos 15-kai iki 30 dienų.

Motinos Laiškas Paveikė Nacių Sardžentą Pasiduoti Sovietams

Maskva. — Vyresnysis vokiečių sardžentas Joseph K. iš 11-tos divizijos su visu būriu savo kareivių perėjo į Sovietų pusę ir pasidavė Raudonajai Armijai. Jis taip pat pervedė Sovietų pusėn būrį kito vyresniojo nacių sardžento Z.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Washington.— New Yorko valstijai yra skirta liepos mėnesį išpirkt karo bonų už $171,00,000, o visai šaliai už bilioną dolerių.

Maskva, birž. 29. — Pranešama, kad Sovietų jėgos jau sustabdė nacių veržimąsį pirmyn Charkovo fronte.

Washington, birž. 29. — Fašistų submarinai iki šiol nuskandino jau 329 prekinius laivus Amerikos ir talkininkų artimose šiai šaliai jūrose.

London, birž. 29. — Nacių orlaiviai per 40 minučių bombardavo miestus pietiniai - vakariniame Anglijos pajūryje.

Berlin. — Vokiečių radijas grumoja atkeršyt Brazilijai, girdi, už jos "barbarišką" elgimąsi su vokiečiais."

London, birž. 29. — Fašistų orlaiviai bombardavo Egipto didmiestį - uostą Alexandriją, bet mažai nuostolių tepadarė.

London. — Anglai sako, jog naciai sumušė anglus Egipte todėl, kad jie turi geresnes kanuoles ir daugiau tankų, negu anglai.

Sardžentas Joseph K. sakė: "Šis karas pasidarė man jau visai nepakenčiamas. Mano kuopa per vienus metus buvo 10 kartų dapildyta naujais kareiviais. Tuo laiku 300 šios kuopos kareivių buvo užmušta bei sunkiai sužeista. (Vokiečių pėstininkų kuopa paprastai turi 185 karius.)

"Liūdnas motinos laiškas taipgi paveikė mane pasiduot. Mano motina rašo, kad visi likusieji namie yra suvargę, išsisėmę ir keikia tuos, kurie pradėjo šį karą."

Anglų Lordas Reikalauja Antro Fronto

London. — Lordas Strabolgi, darbietis, narys Anglijos seimo aukštojo rūmo, pareiškė:

"Jeigu mes būtume atidarę antrą frontą Europoj praeitą rudenį, tai vokiečiai nebūtų turėję tų ginklų, kuriais jie dabar sumušė anglus Libijoj. Dabar reikia labiau, negu bet kada, kirst smūgį Vokietijai vakarinėje Europoje."

Už Heydrichą Naciai Nužudė 1,000 Čechų

Stockholm, Šved. — Hitlerininkai sušaudė jau 715 čechų už tai, jog kokie tai du kiti asmenys užmušė Reinhardą Heydrichą, nacių paskirtą "globėją" Čechijai - Moravijai. Be to, jie už tai iššaudė visus čechus vyrus miestelyje Lidice ir visus vyrus ir moteris čechų kaime Lezaki. — Tai pranešimas, kurį švedų laikraščio "Dagbladet" korespondentas atsiuntė iš Berlyno birž. 26 d.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WORCESTER, MASS.

Liepos 2 d., ketvirtadienio vakare, 8 val., 29 Endicott St., įvyks LLD 11 kp. susirinkimas. Čia bus renkami darbininkai dirbti "Laisvės" piknike, 4 d. liepos, Maynarde. Visi draugai skaitlingai susirinkite.

J. M. Lukas.

(152-154)

Berlin. — Spaudos pranešimai iš Shanghajaus (japonų užimtoj Chinijos dalyj) teigia, jog katalikų arkivyskūpas Michael O'-Doherty Maniloj, Filipinuose, atsikreipė su "ganytojišku" laišku į katalikų kunigus, ragindamas katalikus bendradarbiaut su japonais, užėmusiais Filipinų salas.

Montello, Mass.

July 4 Įvyks "Laisvės" Naudai Piknikas

Maynard, Mass. — Montellos Liuosybės Choras, po vadovyste George Steponavičiaus, dalyvaus piknike su dainomis. Choriečiai visi važiuos automobiliais. Automobilius apsiėmė parūpinti George Šimaitis. Visi choriečiai susirinks liepos (July) 4, 10 valandą iš ryto, prie Lietuvių Tautiško Namo. Pašaliniai, kurie nori važiuoti, o neturi su kuo nuvažiuoti, turi užsiregistruoti iš anksto, tuomet žinosime, kiek reikės automobilių turėti.

Šiemet manoma, kad piknikas mažai ką bus mažesnis už pernai. Katrie turi automobilius, apsirūpins kūru - "gazolinu."

Todėl, visi į pikniką. Ten suesime daug savo pažįstamų, draugų ir šiaip prietelių; tuomi praleisime linksmai laiką ir suteiksime dienraščiui paramą.

G. Shimaitis.

Jersey City, N. J.

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

parama tenka Brooklyno LDS kuopos delegatam, būtent, $50.

Taip galima būtų suteikti didesnę sumą, bet tikietukų platinime šiais metais LDS kuopos šiame apskrityje silpnai dirbo. Silpnai dirbo ir brooklyniškė LDS 1-ma kuopa, kuriai suteikta stambiausia parama. Brooklynas silpnai pasirodė ir apskričio piknike gegužės 31 d. ir jeigu apskričio komitetas, kuris didžiumoje susideda iš New Jersey LDS kuopų būtų reagavęs taip į Brooklyno veikėjų atsinešimą linkui apskričio darbuotės, tai būtų Brooklynas nieko nelaimėjęs, taip, kaip apskritys mažai ką laimėjo iš brooklyniečių savo darbuotės planui. Bet New Jersey draugai visada stambiai paremia Brooklyną, gi Brooklynas nieko neatsimoka New Jersey draugams.

Šiame apskričio posėdyje nepamiršta ir LDS 1-mo Apskričio, kuris rengia LDS seimą, ruošdami LDS seimo knygutės formoje programą. Paaukota $5.

-:- -:- -:-

Parama

Jau kelintam LDS 133 kuopos susirinkime iš eilės parenkama aukų dėl Rusijos karo nukentėjusių. Paskutiniam susirinkime rinkta ant blankos. Kiek surinko, tai drg. J. B. Pasrpskis turėtų paskelbti.

Na, ir kalbant apie aukas, mes irgi neatsiliekame ir nėra to mėnesio, kad vienai ar kitai darbininkų judėjimo įstaigai nepasiųstume finansinės paramos. Tas gerai, ir tie, kurie aukoja, nėra nei kiek biednesni už tuos, kurie paprašius cento kito, nieko, neduoda.

-:- -:- -:-

Masinis Mitingas

Birželio 21 d. įvairios slavų tautybės organizacijos turėjo masinį mitingą-prakalbas atžymėjimui Detroite įvykusio suvažiavimo darbų. Prakalbos buvo didelės ir jose dalyvavo įvairių nusistatymų organizacijos ir buvo įvairių kalbėtojų, kurie pasmerkė agresorius, įvertindami Rusijos pasiaukojimą šiame kare. Lietuviai nebuvo kviesti ir jie neturėjo savos atstovybės šiose prakalbose.

-:- -:- -:-

Nėra Judėjimo

Mūsų vietinės organizacijos karui užėjus pasidarė neveiklios. Teisybė, pobažnytiniam sklepe žiemos laiku suruošė keletą parengimų, bet tie parengimai nebuvo jau toki sekmingi. Taip ir leidžiame liūdėsio dienas, laukdami ko, ir patys nežinom. Progresyviai pasiliko parengimų klausime visai pasyvūs.

Štai sutikau savo kaimyną iš Newarko, kuris sako, mūsų mieste parengimų klausime įvyksta permainų. Valdžia ima už pakarpos įvairių privačių atžymėjimo parių ruošėjus, reikalaudami sumokėti taksus už parduotus įžangos tikietus ir, sako, gal bus reikalaujama leidimą gauti panašioms parėms. Tai būtų neblogas dalykas. Tos parės, tai peilis po kaklu mūsų organizacijų parengimam.

K. Biuras.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti. Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 South 5th St. Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

CLEMENT VOKIETAITIS
LIETUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

STENGER & STENGER
OPTOMETRISTS
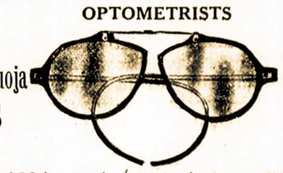
Išegzaminuoja AKIS — Pritaiko AKINIUS
Moksliniais būdais, gerais patyrimais ir su didele atsakomybe mes egzaminuojame akis, išrašome receptus, sufiguruojame, padarome ir pritaikome akinius kada reikia.
394 BROADWAY • 331 DIVISION AVE.
TEL. STAGG 2-8342. BROOKLYN, N. Y.

★ LIETUVIŠKA ★
UŽEIGA
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
JOSEPH ZEIDAT, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

ALEXANDER'S
Castile Olive Oil
SHAMPOO
Padarytas iš tikro Castile muilo U.S.P. Išplauna pleiskanas ir visokius kitus nešvarumus ir sustiprina plaukus.
50 centų už 6 uncijų bonką.
Alexander's HAIR REFRESHING TONIC

Alexander's Hair Refreshing Tonic Aliejų ir kitų vaistų mišinys dėl stimuliavimo plaukų šaknių ir odos
6 uncijų bonka 50c.
Užsakymus prisiunčiame į visas dalis Jungtinių Valstijų.
Alexander's Co.
414 W. Broadway
South Boston, Mass.

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

Lietuvių Rakandų Krautuvė

409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
Išdirbėjai ir Pardavėjai
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Lietuvių Kūro Kompanija
Įsigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus
★
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turite Oil Burners. Kuro reikalu prašome kreiptis:
•
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191.

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 JAMAICA AVE.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
• •
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN
Geriausios rūšies VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Pulkūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Didžioji Laisvės Iškilmė

Didžioji broklyniečių ir apylinkės lietuvių metinė iškilmė — Laisvės piknikas jau čia pat. Jis įvyks šį sekmadienį, liepos 5-tą, Klaščiaus Clinton Parke, Betts ir Maspeth Aves., Maspethe.

Nežiūrint gazolinos ir busų trūkumo, apdairūs laisviečiai iš anksto pasitaupė, nevažinėjo kitur, apsirūpino, kad galėtų atvažiuoti į Laisvės pikniką. Ir dėlto tikimasi nemažo skaičiaus tolimų svečių. Iš apylinkių atvažiuoja svečiai chorai: Sietynas iš Newarko, vadovaujamas B. L. Šalinaitės, ir Pirmyn Choras iš Great Necko, vadovaujamas Geo. Kazakevičiaus. Taipgi dainuos vietinis choras Aidas, vadovaujamas A. Žilinskaitės.

Dėka tankiems lietums, parkas šiemet taipgi labai maloniai sužaliavęs, gražus, nedulkėtas. Šokiams čia yra atviro oro platforma ir erdvi salė, tad piknikas įvyks giedra ar audra.

Pradžia 1 val. dieną. Šokiai nuo 3 val. Programa 6 val. Įžanga tik 50c. Prie iš anksto pirktų bilietų 3 dovanos karo stampomis.

Šiandien Jaunuolių Registracija

Birželio 30-tą visame didžiajame New Yorke registracija jaunuolių nuo 18 iki 20 metų bus **nuo 7 ryto iki 9 vakaro,** artimiausiose drafto tarybose. Brooklyne yra šimtas registracijos punktų.

"NEVALIA"

Orchard Beach pasiryžęs prašalinti laužymą taisyklių. Užpereitą sekmadienį 40 pašaukta teisman ir nubausta po $2. Jie aiškinosi nežinoję taisyklių. Pereitą sekmadienį per garsiakalbius 40 minučių aiškinta taisyklės, bet "nežinojusių" dar sulaikė 70.

Aktorių ir teatrų choristų unija jau pirkusi už $165,000 karo bonų.

Browderis Kalbės Gardene

Komunistų rengiamame mitinge, kuris vyriausiai būsiąs pašvęstas mobilizacijai karui laimėti, vyriausiu kalbėtoju bus Earl Browderis, Komunistų Partijos generalis sekretorius.

Mitingas įvyks šį ketvirtadienį, liepos 2, vakare, Madison Sq. Gardene.

Kadangi numatoma, jog norintieji pasveikint sugrįžusį Browderį nesutilpsią Gardene, tad įrengiama garsiakalbių sistema perduoti jo prakalbą ir susirinkusiem prie salės.

Ch. Mellor, 17 m., sulaikytas po $100 kaucijos už neteisėtai vilkėjimą jūrininko uniformos. Jis pakliuvo dėlto, kad nemokėjo jūrininkų kalbos.

Aquariumas Bus Nugriautas

Miesto Budžeto Taryba, 11 balsų prieš 5, nutarė nugriauti Aquariumą, esantį gale Battery Parko. Prieš jo nugriovimą, kaipo istorinės vietos, protestavo eilė istoriškų, pilietinių ir architektūros organizacijų atstovų.

Nesutinkant palikti žuvinyčia, kaip per daugelį pastarųjų metų buvo, priešingieji nugriovimui siūlė jį atsteigti kaipo Fortą Clinton. Bet parkų komisionierius Moses sako, kad atsteigimas į buvusį fortą kainuotų virš $200,000. Moses taipgi tikrino, kad iš Forto Clinton nebuvę paleista nei vieno šūvio ir dėlto neturįs istorijos, o kaipo apie klauniską buvusį Castle Garden esą niekas nenori ir prisiminti, tokia ji buvusi prasta prieglauda atvykstantiems svetimšaliams.

Vienu tarpu dabartinis pasmerktas mirtin bildingas yra buvęs pačia žymiausia pokilių vieta. Joje buvusios surengtos priimtuvės žymiajam francūzų pulkininkui Lafayette, kada jis buvo J. V. prezidento pakviestas apsilankyti Amerikoj šaliai atsibudavojus ir sutvirtėjus po nepriklausomybės karo, kuriame Lafayette buvo garbingai atsižymėjęs.

"Raudonieji Tankai" Išvažiuoja

Dar nemačiusieji Sovietų filmos "Raudonieji Tankai" vely paskubėkite pamatyti, nes jie iš Stanley Teatro, 7th Ave. ir 42nd St., išvažiuoja su pabaiga liepos 2-ros dienos. Trečią jau bus rodoma naujos Sovietų filmos.

Jurginės Piknike

Smagiai pabaliavota, gražiai pasižmonėta Šv. Jurgio Draugystės 49-me metiniame piknike, Dexter Parke.

Iš ryto buvus lietinga, popiečiu diena išsigiedrijo, tačiau piknikan pribuvus apie 7 val. dar nedaugiausia publikos buvo. Matomai, dar vis sunku buvo įsitikinti, kad giedra atėjo pasilikti čia visą dieną. Vienok per sekamą valandą taip gausiai rinkosi publikos, kad pilna buvo visur — salėj ir parke, prie stalų ir tarp stalų.

Atrodo, kad jurgiečiai ir gazolinos taupėsi savo piknikui per ilgą laiką, nes ir mašinoms pastatymo vieta buvo pripildyta ne mažiau, kaip pirmesniais piknikais.

Tarp linksmų piknikierių matėsi visokių pažiūrų žmonių, bet daugiausia katalikų ir pažangiečių. Piliečių Kliubas čia dalyvavo organizuotai, su savo vėliava ir būriu narių. Vyresnieji daugiausia prie stalų vaišinasi, diskusuoja, o jaunimas salėj šoka. Jaunime labai daug man pažįstamų veidų — tai energingi aidiečiai ir LDS jaunimas, kurių būna pilna visur, kur tik lietuvių kas veikiama.

Skaitlingoj publikoj matėsi grupė laisviečių dalinant lapelius savo pikniko, kuris įvyks jau šį sekmadienį, liepos 5-tą, Klaščiaus Parke, Maspethe. Čia taipgi sukinosi keleta vyrų ir moterų su dėžutėmis rinkti aukų Sovietų Sąjungos medikalei pagalbai. Publika labai gražiai kooperavo. Jaunimas, kuris geriausia informuotas ir supranta, kad savo didvyriška kova raudonarmiečiai lengvina jų būsimą pareigą karo fronte, skubiai ir duosniai atsiliepė į rinkėjų pakvietimą aukoti. Uniformuotų vaikinų neteko matyti nei vieno, kuris paprašytas aukų atsisakytų ar lūkuriuotų — jis skubiai siekia kišenių ir iš ten jo ranka grįžta su žvilgančiu sidabriniu pinigu. Jie geriausia numano, ką reiškia metai karo fronte. Vienas kitas su auka dadeda:

"Gal mūsų čionai jau nebūtų, jeigu rusai nebūtų sulaikę nacius."

Teko matyti ir pora žinomų pronacių. Iš vieno tokio publika turėjo gana juoko, kuomet jis, tarsi praskydęs, bandė šokinėti už akių kiekvienam pamatytam aukų rinkėjui ir gązdinti publiką melu, būk tai esą priešvaldiška - priešamerikoniška, esą, gali aukotoją už tai areštuoti. Sumaniau pastebėti, kaip jam seksis. Pasirodo, kad nesisekė — publika žino, ką daro. Mano matomu laiku tik porą savo pažįstamų net už rankos kratydamas sulaikė nuo aukojimo. Kiti į jį nekreipė domės. O tūlas jam dar atsikirto:

"Ne tavo dalykas. Rusai neklausia mano, o aš neklausiu rusų politikos. Man užtenka, kad jie kariauja prieš nacius."

Visi padorūs lietuviai, nežiūrint skirtumo politinių ar religinių pažvalgų, nekenčia barbarų nacių ir, kaipo ištikimi Amerikos gyventojai, remia visus Amerikos talkininkus, tame skaičiuje ir Sovietų Sąjungos kovotojus.

Rep.

I. Feinberg, 54 m., nuvirto po traukiniu Sutter Ave. stotyje, bet traukiniui sustojus jį ištraukė sveikutėlį. Jis pataikė nukrist tarp bėgių.

Šiemet tik 11 nuošimtis mokėjusių taksus nuo įplaukų mokėjo juos dalimis. Pernai mokėjusių dalimis buvę apie 20 nuošimčių.

Lankėsi Laisvėje

Pirmadienį, Laisvės įstaigon užėjo svečias A. Totorėlis, iš Hartford, Conn. Jis čia lankosi pas gimines ir pažįstamus. Ta proga pridavė Lietuvių Komiteto Sov. Sąjungai Gelbėti iždininkei $25 nuo Laisvės Choro. Tariame širdingai ačiu už tokią gražią auką. **L. K.**

Siuvėjų Žinios

K. Kundrota Naujas Delegatas

Penktadienio vakare, birželio 26 d., Arion Place svetainėje, įvyko lietuvių kriaučių nepaprastas susirinkimas. Jame dalyvavo 404 žmonės.

Perskaičius protokolą, išdavus kelis raportus, eita prie laiškų skaitymo, ir davimo aukų. USO organizacijai, kuri šelpia kareivius, duota $25 ir Sovietų Sąjungos Raudonosios Armijos medikalei pagelbai irgi $25. Prieš šias aukas nebuvo jokių pasipriešinimų.

Delegato Rinkimas

Į delegatus kandidatavo: Kazimieras Kundrota, Vincas Michelsonas ir Antanas Linkus, jaunasis. Pirmam balsavime Kundrota gavo 268 balsus, Michelsonas 34, o Linkus 102. Antram gi balsavime Kundrota 283, Linkus 115.

Kundrota, gaudamas tiek balsų, sumušė ir Bubnio 1940 metų rinkimo balsų skaičių. Bubnys buvo išrinktas delegatu 281 balsu, prieš Linkaus 159 balsus.

Kiti Rinkimai

Vice-pirmininku išrinkta J. Kairys 205 balsais, prieš S. Stagniūno 95. Prieš sekretorių Nečiunską niekas nekandidatavo. Reiškia, vienbalsiai išrinktas. Bubnys išrinktas į direktorius, tai Kundroto vieton, o Daubara Joint Board, Michelsono vieton. Kiti visi pasiliko tie patys.

Nors dar buvo neišduotų raportų, bet pirmininkas Zaveckas uždarė susirinkimą, pareikšdamas, kad jau visi pavargom. Tada išėjom baliavot. Kliube buvo tikra Naujų Metų laukimo iškilmė. Tik dešrų su kopūstais trūko.

J. N.

Eiliniai Laimėjo Rinkimus

Pereitą šeštadienį įvykusiuose Maliorių 9-to Distrikto Tarybos rinkimuose viršininkų laimėjo visas eilinių sleitas su Louis Weinstock priešakyje. Weinstock išrinktas finansų sekretoriaus vietai.

Eilinių narių sleitas ėjo į rinkimus su aiškia programa laimėti karą ir sykiu budavoti, stiprinti savo organizaciją ir saugoti namie tas demokratines teises ir prievoles, už kurias kariaujame fronte.

Policijos Fondas Siunčia Susiedijų Vaikus Kempėn

Policijos Atletiška Lyga (P.A.L.) birželio 25-tą pasiuntė pirmą iš trijų grupę berniukų į lygos užlaikomą Fox Lair Kempę netoli North Creek, N. Y. Vaikai parenkami iš visų miesto sričių biednuomenės distriktų, nuo 10 iki 16 metų. Siunčiami po šimtą grupėj. Ten išbūna po 22 dienas be mokesties.

Fox Lair turi 1,200 akrų žemės, apsupta Adirondack State Parko. Žemė buvus dovanota per Mrs. Winifred K. Hudnut įsteigimui miesto biednuomenės vaikams kempių, o išlaikymo lėšas P.A.L. sukelia rėmėjų-narių duoklėmis ir aukomis.

Kad galėtų išbūti kempėj pilną laiką, pirmajai grupei lyga turėjo išjieškoti teisę apleisti mokyklą pirm uždarymo klasių.

Visų susipratusių Darbininkų pareiga skaityti "Laisvę"

GREITAS MAISTINGUMAS

PEPSI-COLA 5¢ 12 OZ. BOTTLE REG. U.S. PAT. OFF.

Made only by Pepsi-Cola Company, Long Island City, N. Y.

DIDŽIULIAME BUTELYJE

Authorized Bottler: Pepsi-Cola New York Bottling Company

-:- MIRĖ -:-

Jurgis Skirmontas, 51 metų amžiaus, gyvenęs 1415 Jefferson Ave., Brooklyn, N. Y., mirė birželio 26 d., vakare, Kings County ligoninėj, po sunkios ligos. Pašarvotas Le-Vandos koplyčioje, 337 Union Ave. Bus palaidotas birželio 30 dieną ryte, Šv. Jono kapinėse.

Liūdesy lieka velionies mylima žmona Morta ir dvi dukterys, Aldona ir Olga. Olga vos tiktai užbaigė Brooklyno Kolegiją, gaudama Bachelor of Science laipsnį. Jos tėveliui neteko pasidžiaugti dukrelės pasiektu aukšto mokslo laimėjimu. Ji specializavosi svetimose kalbose, labiausia ispaniškoj.

Laidojamas priežiūroje laidotuvių direktoriaus Juozo Le-Vandos-Levandausko.

Juozas Matulevičius, 55 m. amžiaus, 173 Maujer St., mirė birželio 27 d., Šv. Catherinos ligoninėj. Kūnas pašarvotas graboriaus Bieliausko koplyčioj, 660 Grand St. Bus palaidotas liepos 1 d., Šv. Jono kapinėse.

Paliko nuliūdusius moterį Marijoną, 2 sūnus, Mykolą ir Vincą, 3 dukteris, Oną, Aneliją ir Marijoną ir 3 anūkus.

Laidotuvių apeigas aptarnauja Matthew P. Ballas (Bieliauskas).

Veikalo "By Jupiter" aktoriai ir dainininkai šusirenka po perstatymo ir ima pirmosios pagalbos teikimo pamokas.

Sūnaus Atminčiai Užrašė Bonus

Prieš keletą dienų gavęs iš Karo Departmento pranešimą, kad jo vienatinis sūnus, leitenantas J. V. armijoj, tapo užmuštas Australijoj, Brooklyno gyventojas Mason Nathankason leidosi pagal stubas užrašinėti bonus. Sugrąžinęs savo distriktan 175 pažadus pirkti bonus, tėvas pareiškė:

"Tai bus paminklas mano sūnui."

Įkaltintas peržengime parkinimo taisyklių karys Harrison atsiuntė teisėjui Kross laišką, pasiaiškindamas, kad jis teisman stoti negalėsiąs, nes esąs už 1,000 mylių, bet atsiteisimui jis bandysiąs "pačiupti vieną ekstra japoną."

Teisėjas baudą panaikino.

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, 2 d. liepos, "Laisvės" svetainėj, 419 Lorimer St. Pradžia 7:30 val. vak. Nariai, dalyvaukite visi, nes bus priešseiminis susirinkimas, turėsime daug ką aptarti. Atsiveskite ir naujų narių įrašyti į LDS **J. K.,** Prot. Sekr. (152-154)

PAJIEŠKOJIMAI

Aš Aniuka (Ona) Yeskuticza, iš Stakliškių miestelio, pajieškau Marcelkos Ditkiawicziutės (po vyru pavardės nežinau), iš Barkiškių viensėdžio, Stakliškių parapijos. Prašau atsišaukti, arba kas žinote kur ji gyvena praneškite man. Aš būsiu labai dėkinga. Paskutinį sykį, girdėjau, kad gyvena Cambridge, Mass. —Anna Shibilsky, 723 E. 5th St., New York City, N. Y. (150-152)

5 d. Liepos-July 5th

Įvyks Dienraščio "Laisvės"

PIKNIKAS

Prašome įsitėmyti, kad piknikas bus

KLAŠČIAUS CLINTON PARKE

Betts ir Maspeth Avenues Maspeth, N. Y.

Piknikas prasidės 1-mą val.

Muzika nuo 3-čios val.

Programa 6-tą valandą

Įžanga 50c, įskaitant taksus

Programoje Dalyvauja:

SIETYNO CHORAS iš Newark, N. J. vadovybėje B. Šalinaitės

PIRMYN CHORAS iš Great Neck, N. Y. vadovybėje J. Kazakevičiaus

AIDO CHORAS iš Brooklyno vadovybėje Aldonos Žilinskaitės

GERA ORKESTRA ŠOKIAMS

Prašome iš anksto įsigyti įžangos bilietus

Dovanos prie įžangos bilietų perkant iš anksto

1-ma $5, 2-ra $3 ir 3-čia $2

Dovanos bus atmokėtos karo stampomis

Automobiliais važiuojant iš New Jersey ir iš New Yorko miesto, važiuokite per Williamsburg tiltą. Pervažiavę tiltą 2 blokus pavažiavus Broadway bus Marcy Ave., čia sukite po kaire. Pavažiavę 3 blokus iki Grand Street, sukite po dešine į Grand Street ir važiuokite apie mylią iki Rust St. Šalia Rust St. yra iškeltas geležinkelis (tiltas), tik po tuom tiltu pavažiavus reikia sukti po kairei į Rust St. Už apie 3 blokų bus Clinton Park.

Iš Conn. valstijos važiuokite per Whitestone Bridge. Nuo Whitestone tilto važiuokite iki Queens Boulevard. Iš Queens Boulevard imkite Grand Ave. ir važiuokite iki Rust St. Čia sukite po dešine ir už 3 blokų bus Clinton Park.

Traukiniais iš New Yorko važiuokite iki Union Square ir imkite BMT Line požeminį traukinį su užrašu **Canarsie.** Išlipkite ant Grand St. stoties. Iš čia išlipkite į viršų, paimkite gatvekarį ant Grand St. po užrašu **Grand St. — Airport** ir iš gatvekario išlipkite ant Rust St. Čia eikite po kaire Rust Streetu 3 blokus ir bus Clinton Park.

THE *Gift* THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komunijos priėmimo bei dirmavonės proga pirkite dovanas pas ROBERT LIPTON.

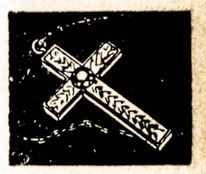

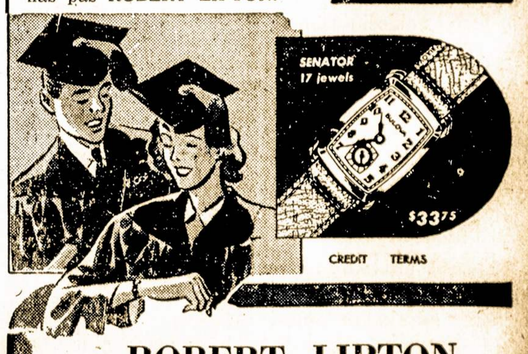

ROBERT LIPTON

701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Džiuleriai yra gražiausios ir ilgiausia atmintinos dovanos